

Svensk utgåva

Lagstiftning

femtiosjunde årgången

22 maj 2014

Innehållsförteckning

II *Icke-lagstiftningsakter*

FÖRORDNINGAR

- ★ **Kommissionens förordning (EU) nr 548/2014 av den 21 maj 2014 om genomförande av direktiv 2009/125/EG vad gäller små, medelstora och stora krafttransformatorer** 1
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 549/2014 av den 21 maj 2014 om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker 16

BESLUT

2014/296/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 22 februari 2012 om det statliga stöd nr SA.29608 (C37/10) som Ungern har genomfört för rekapitaliseringen av FHB Jelzálogbank Nyrt [delgivet med nr C(2012) 1021] ⁽¹⁾** 18

2014/297/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 15 maj 2013 om det statliga stöd SA.33728 (12/C) som Danmark planerar att genomföra till förmån för finansieringen av en ny multiarena i Köpenhamn [delgivet med nr C(2013) 2740] ⁽¹⁾** 32

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr 548/2014

av den 21 maj 2014

om genomförande av direktiv 2009/125/EG vad gäller små, medelstora och stora krafttransformatorer

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter ⁽¹⁾, särskilt artikel 15.1,

efter samråd med samrådsforumet för ekodesign, och

av följande skäl:

- (1) Kommissionen har genomfört en förberedande studie med en analys av de miljömässiga och ekonomiska aspekterna rörande transformatorer. Studien utarbetades tillsammans med företrädare för branschen och andra berörda parter inom unionen, och resultaten har offentliggjorts. Transformatorer betraktas som energirelaterade produkter i den mening som avses i artikel 2.1 i direktiv 2009/125/EG.
- (2) Studien visade att energi i användningsfasen är den viktigaste miljöaspekt som man kan påverka genom produkt-design. Betydande mängder råmaterial (koppars, järn, harts, aluminium) används vid tillverkning av transformatorer, men marknadsmekanismerna verkar garantera en adekvat hantering i slutet av livscykeln, och därför är det inte nödvändigt att fastställa krav på ekodesign för detta.
- (3) Kraven på ekodesign i bilaga I gäller produkter som släppts ut på marknaden eller tagits i bruk oberoende av var de installerats. Därför kan kraven inte vara beroende av produktens användningsområde.
- (4) Transformatorer köps oftast in enligt ramavtal. I det sammanhanget menas med inköp det avtal som ingås med tillverkaren om leverans av en viss mängd transformatorer. Avtalet anses ha trätt i kraft den dag parterna under-tecknade det.
- (5) Vissa kategorier av transformatorer bör inte omfattas av denna förordning på grund av sin specifika funktion. Dessa transformatorers energiförbrukning och besparingspotential är försumbar jämfört med andra transformatorer.
- (6) Lättnader från lagstiftningen bör beviljas på grund av viktbegränsningarna för montering av transformatorer på el- och telefonstolpar. För att undvika felanvändning av transformatorer som särskilt tillverkats för montering på stolpar bör dessa transformatorer vara märkta med "Endast för montering på stolpar", för att underlätta de nationella marknadskontrollmyndigheternas arbete.

⁽¹⁾ EUTL 285, 31.10.2009, s. 10.

- (7) Lättnader från lagstiftningen bör beviljas för transformatorer försedda med utrustning för spänningsreglering för att integrera distribuerad produktion från förnybara energikällor i distributionsnätet. Dessa lättnader bör successivt fasas ut i takt med att denna nya teknik utvecklas och mätstandarder blir tillgängliga för att skilja förlusterna i kärntransformatorn från förlusterna i utrustning som utför andra funktioner.
- (8) Det bör fastställas krav på ekodesign för medelstora krafttransformatorers energiprestanda/energieffektivitet och för stora krafttransformatorers energieffektivitet i syfte att harmonisera kraven för dessa anordningar i hela unionen. Sådana krav skulle också bidra till en väl fungerande inre marknad och till en förbättring av medlemsstaternas miljöprestanda.
- (9) Krav på ekodesign för medelstora och stora krafttransformatorer behövs också för att teknik och konstruktion som förbättrar deras energiprestanda eller energieffektivitet ska kunna penetrera marknaden. De totala förlusterna per år för transformatorer i unionens dåvarande EU27 medlemsstater uppgick 2008 till 93,4 TWh. Den kostnads-effektiva förbättringspotentialen genom effektivare konstruktion har för 2025 uppskattats bli ca 16,2 TWh per år, vilket motsvarar 3,7 miljoner ton koldioxidutsläpp.
- (10) Kraven på ekodesign måste träda i kraft i faser så att tillverkarna har tillräckligt med tid för att på lämpligt sätt konstruera om sina produkter. Det bör anges tidsfrister för genomförandet av dessa krav som tar hänsyn till kostnaderna för tillverkare, särskilt små och medelstora företag, samtidigt som det säkerställs att de politiska målen uppnås i tid.
- (11) För att denna förordning ska kunna genomföras effektivt rekommenderas de nationella tillsynsmyndigheterna starkt att ta hänsyn till den inverkan som minimikraven på energieffektivitet får på transformatorns initialkostnad och tillåta installation av transformatorer som är effektivare än vad förordningen kräver, när det är ekonomiskt motiverat sett ur ett livscykelperspektiv, inklusive en adekvat utvärdering av förlustminskningarna.
- (12) För att kontrollerna av överensstämmelse ska underlättas bör tillverkarna uppmanas att lämna information i den tekniska dokumentation som avses i bilagorna IV och V till direktiv 2009/125/EG.
- (13) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från den kommitté som har inrättats enligt artikel 19.1 i direktiv 2009/125/EG.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs krav på ekodesign för utsläppande på marknaden eller ibruktagande av krafttransformatorer med en märkeffekt på minst 1 kVA som används i 50 Hz överförings- och distributionsnät för el eller för industriella tillämpningar. Denna förordning gäller endast transformatorer som inköpts efter förordningens ikraftträdande.
2. Denna förordning gäller inte transformatorer som särskilt konstruerats och används för följande ändamål:
 - mättransformatorer som särskilt konstruerats för att mata mätinstrument, mätare, reläer och annan liknande utrustning,
 - transformatorer med nedspänningslindningar som särskilt konstruerats för användning med likriktare för att tillhandahålla likström,
 - transformatorer som särskilt konstruerats för att kopplas direkt till en smältugn,
 - transformatorer som särskilt konstruerats för havsbaserade tillämpningar,

- transformatorer som särskilt konstruerats för reservinstallationer,
- transformatorer och autotransformatorer som särskilt konstruerats för matningssystem för järnvägar,
- transformatorer för jord- eller markanslutning, dvs. trefastransformatorer avsedda att tillhandahålla en nollpunkt för jordning av system,
- traktionstransformatorer monterade i rullande materiel, dvs. transformatorer som är kopplade till en kontaktledning för växelström eller likström, direkt eller via en omvandlare, i järnvägssystem,
- starttransformatorer som särskilt konstruerats för att starta trefasasynkronmotorer för att undvika spänningssänkningar,
- testtransformatorer som särskilt konstruerats för att användas i en krets för att producera viss spänning eller ström för provning av elektrisk utrustning,
- svetstransformatorer som särskilt konstruerats för användning i utrustning för bågsvetsning eller för motståndssvetsning,
- transformatorer som särskilt konstruerats för explosionssäker miljö och användning i underjordsgruvor ⁽¹⁾,
- transformatorer som särskilt konstruerats för användning på djupt vatten,
- anpassningstransformatorer för mellanspänning upp till 5 MVA,
- stora krafttransformatorer när det har påvisats att det för en viss tillämpning inte finns tekniskt genomförbara alternativ för att uppnå den minsta effektivitet som krävs enligt denna förordning,
- stora krafttransformatorer som ersätter likartade befintliga stora krafttransformatorer på samma plats eller i samma installation, när dessa inte kan ersättas utan oproportionerliga kostnader för transport och/eller installation,

utom när det gäller kraven på produktinformation och den tekniska dokumentationen enligt punkt 3 respektive 4 i bilaga I.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning och dess bilagor avses med

1. *krafttransformator*: statisk anordning med två eller flera lindningar som genom elektromagnetisk induktion omvandlar ett system av växelspanning och växelström till ett annat system av växelspanning och växelström, oftast med olika värden vid samma frekvens, för att överföra elektrisk effekt,
2. *liten krafttransformator*: krafttransformator med en högsta systemspänning som inte överstiger 1,1 kV,
3. *medelstor krafttransformator*: krafttransformator med en högsta systemspänning som överstiger 1,1 kV men är högst 36 kV och en märkeffekt som är lika med eller större än 5 kVA men lägre än 40 MVA,
4. *stor krafttransformator*: krafttransformator med en högsta systemspänning som överstiger 36 kV och en märkeffekt som är lika med eller större än 5kVA, eller en märkeffekt som är lika med eller större än 40 MVA, oberoende av utrustningens högsta systemspänning,
5. *vätskeisolerad transformator*: krafttransformator där magnetkretsen och lindningarna ligger i en vätska,
6. *torrisolerad transformator*: krafttransformator där magnetkretsen och lindningarna inte ligger i en isolerande vätska,
7. *medelstor stolptransformator*: krafttransformator med en märkeffekt på upp till 315 kVA som är lämpad för utomhusbruk och konstruerad för montering på elektriska luftledningars bärande delar,

⁽¹⁾ Utrustning som är avsedd för användning i explosionsfarliga omgivningar omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG (EGTL 100, 19.4.1994, s. 1).

8. *distributionstransformator för spänningsreglering*: medelstor krafttransformator utrustad med ytterligare komponenter, på insidan eller utsidan av transformator kärlet, för automatisk kontroll av transformatorns in- eller utspänning för att reglera spänningen vid last,
9. *lindning*: alla ledarvarv som bildar en strömkrets kopplad till en av transformatorspänningarna,
10. *lindningens märkspänning* (U_l): den spänning som ska tillämpas, eller utvecklas vid tomgång, mellan uttagen på en icke reglerad lindning, eller på en reglerad lindning ansluten i det nominella reglerläget,
11. *högspänningslindning*: lindning med den högsta märkspänningen,
12. *högsta systemspänning* (U_m) för en transformatorlindning: det högsta effektivvärde för huvudspänning i ett trefas-system som en transformatorlindning är utformad för med avseende på dess isolering,
13. *märkeffekt* (S_l): konventionellt värde av en lindnings skenbara effekt som tillsammans med lindningens märkspänning avgör dess märkström,
14. *belastningsförlust* (P_l): absorberad aktiv effekt vid märkfrekvens och referenstemperatur för ett lindningspar när märkströmmen (reglerlägesström) går genom en av lindningarnas fasuttag och de andra lindningarnas uttag är kortslutna och dessa lindningar har reglering så att de är kopplade i det nominella reglerläget, medan eventuella ytterligare lindningar är öppna,
15. *tomgångsförlust* (P_o): aktiv effekt som absorberas vid en märkfrekvens när transformatorn är spänningssatt och den sekundära kretsen är öppen; den pålagda spänningen är märkspänningen, och om den spänningssatta lindningen har reglering är den kopplad i det nominella reglerläget,
16. *index för maximal effektivitet* (PEI): högsta värde för förhållandet mellan transformatorns skenbara uteffekt minus de elektriska förlusterna och transformatorns skenbara uteffekt.

Artikel 3

Krav på ekodesign

Små krafttransformatorer, medelstora krafttransformatorer och stora krafttransformatorer ska uppfylla kraven på ekodesign i bilaga I.

Artikel 4

Bedömning av överensstämmelse

Bedömning av överensstämmelse ska göras enligt förfarandet för intern designkontroll i bilaga IV till direktiv 2009/125/EG eller förfarandet för ledningssystem i bilaga V till det direktivet.

Artikel 5

Kontrollförfarande för marknadsövervakningsändamål

När medlemsstaternas myndigheter genomför de marknadskontroller som avses i artikel 3.2 i direktiv 2009/125/EG ska de använda det kontrollförfarande som anges i bilaga III i denna förordning.

Artikel 6

Vägledande riktmärken

De vägledande riktmärkena för de transformatorer som har bästa tekniskt möjliga prestanda vid tidpunkten för denna förordnings antagande anges i bilaga IV.

*Artikel 7***Översyn**

Senast tre år efter ikraftträdandet ska kommissionen se över denna förordning mot bakgrund av den tekniska utvecklingen och lägga fram resultaten av denna översyn för samrådsforumet. Översynen ska särskilt omfatta en bedömning av följande:

- Möjligheten att fastställa minimivärden i indexet för maximal effektivitet för alla medelstora krafttransformatorer, även sådana med en märkeffekt under 3 150 kVA.
- Möjligheten att skilja förluster i kärntransformatorn från förluster i andra spänningsreglerande komponenter, i förekommande fall.
- Lämpligheten av att fastställa minimikrav på prestanda för enfastransformatorer och små krafttransformatorer.
- Lämpligheten av fortsatta lättnader för stolpransformatorer och särskilda kombinationer av lindningsspänning för medelstora krafttransformatorer.
- Möjligheten att täcka annan miljöpåverkan än energi i användarledet.

*Artikel 8***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 21 maj 2014.

På kommissionens vägnar
José Manuel BARROSO
Ordförande

BILAGA I

Ekodesignkrav

1. Minimikrav på energiprestanda eller effektivitet för medelstora krafttransformatorer

Medelstora krafttransformatorer ska överensstämma med de maximalt tillåtna belastnings- och tomgångsförlusterna eller indexvärdena för maximal effektivitet (PEI) i tabellerna I.1–I.5, med undantag av medelstora stolptransformatorer, som ska överensstämma med de maximalt tillåtna belastnings- och tomgångsförlusterna i tabell I.6.

1.1 Krav för medelstora trefastransformatorer med en märkeffekt på $\leq 3\,150$ kVA

Tabell I.1: Maximalt tillåtna belastnings- och tomgångsförluster (i W) för **vätskeisolerade** medelstora trefastransformatorer med en lindning med $U_m \leq 24$ kV och den andra med $U_m \leq 1,1$ kV

Märkeffekt (kVA)	Fas 1 (fr.o.m. den 1 juli 2015)		Fas 2 (fr.o.m. den 1 juli 2021)	
	Maximala belastningsförluster P_k (W) (*)	Maximala tomgångsförluster P_o (W) (*)	Maximala belastningsförluster P_k (W) (*)	Maximala tomgångsförluster P_o (W) (*)
≤ 25	C_k (900)	A_o (70)	A_k (600)	$A_o - 10\%$ (63)
50	C_k (1 100)	A_o (90)	A_k (750)	$A_o - 10\%$ (81)
100	C_k (1 750)	A_o (145)	A_k (1 250)	$A_o - 10\%$ (130)
160	C_k (2 350)	A_o (210)	A_k (1 750)	$A_o - 10\%$ (189)
250	C_k (3 250)	A_o (300)	A_k (2 350)	$A_o - 10\%$ (270)
315	C_k (3 900)	A_o (360)	A_k (2 800)	$A_o - 10\%$ (324)
400	C_k (4 600)	A_o (430)	A_k (3 250)	$A_o - 10\%$ (387)
500	C_k (5 500)	A_o (510)	A_k (3 900)	$A_o - 10\%$ (459)
630	C_k (6 500)	A_o (600)	A_k (4 600)	$A_o - 10\%$ (540)
800	C_k (8 400)	A_o (650)	A_k (6 000)	$A_o - 10\%$ (585)
1 000	C_k (10 500)	A_o (770)	A_k (7 600)	$A_o - 10\%$ (693)
1 250	B_k (11 000)	A_o (950)	A_k (9 500)	$A_o - 10\%$ (855)
1 600	B_k (14 000)	A_o (1 200)	A_k (12 000)	$A_o - 10\%$ (1080)
2 000	B_k (18 000)	A_o (1 450)	A_k (15 000)	$A_o - 10\%$ (1 305)
2 500	B_k (22 000)	A_o (1 750)	A_k (18 500)	$A_o - 10\%$ (1 575)
3 150	B_k (27 500)	A_o (2 200)	A_k (23 000)	$A_o - 10\%$ (1 980)

(*) Maximala förluster för kVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.1 ska erhållas genom linjär interpolering.

Tabell I.2: Maximalt tillåtna belastnings- och tomgångsförluster (i W) för **torrisolerade** medelstora trefastransformatörer med en lindning med $U_m \leq 24$ kV och den andra med $U_m \leq 1,1$ kV

Märkeffekt (kVA)	Fas 1 (fr.o.m. den 1 juli 2015)		Fas 2 (fr.o.m. den 1 juli 2021)	
	Maximala belastningsförluster P_k (W) (*)	Maximala tomgångsförluster P_o (W) (*)	Maximala belastningsförluster P_k (W) (*)	Maximala tomgångsförluster P_o (W) (*)
≤ 50	B_k (1 700)	A_o (200)	A_k (1 500)	$A_o - 10\%$ (180)
100	B_k (2 050)	A_o (280)	A_k (1 800)	$A_o - 10\%$ (252)
160	B_k (2 900)	A_o (400)	A_k (2 600)	$A_o - 10\%$ (360)
250	B_k (3 800)	A_o (520)	A_k (3 400)	$A_o - 10\%$ (468)
400	B_k (5 500)	A_o (750)	A_k (4 500)	$A_o - 10\%$ (675)
630	B_k (7 600)	A_o (1 100)	A_k (7 100)	$A_o - 10\%$ (990)
800	A_k (8 000)	A_o (1 300)	A_k (8 000)	$A_o - 10\%$ (1 170)
1 000	A_k (9 000)	A_o (1 550)	A_k (9 000)	$A_o - 10\%$ (1 395)
1 250	A_k (11 000)	A_o (1 800)	A_k (11 000)	$A_o - 10\%$ (1 620)
1 600	A_k (13 000)	A_o (2 200)	A_k (13 000)	$A_o - 10\%$ (1 980)
2 000	A_k (16 000)	A_o (2 600)	A_k (16 000)	$A_o - 10\%$ (2 340)
2 500	A_k (19 000)	A_o (3 100)	A_k (19 000)	$A_o - 10\%$ (2 790)
3 150	A_k (22 000)	A_o (3 800)	A_k (22 000)	$A_o - 10\%$ (3 420)

(*) Maximala förluster för kVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.2 ska erhållas genom linjär interpolering.

Tabell I.3: Korrigering av belastnings- och tomgångsförluster i händelse av andra kombinationer av lindningsspänning eller dubbelspänning i den ena eller bägge lindningarna (märkeffekt $\leq 3 150$ kVA)

En lindning med $U_m \leq 24$ kV och den andra med $U_m > 1,1$ kV	De maximalt tillåtna förlusterna i tabellerna I.1 och I.2 ska ökas med 10 % för tomgångsförluster och med 10 % för belastningsförluster
En lindning med $U_m = 36$ kV och den andra med $U_m \leq 1,1$ kV	De maximalt tillåtna förlusterna i tabellerna I.1 och I.2 ska ökas med 15 % för tomgångsförluster och med 10 % för belastningsförluster
En lindning med $U_m = 36$ kV och den andra med $U_m > 1,1$ kV	De maximalt tillåtna förlusterna i tabellerna I.1 och I.2 ska ökas med 20 % för tomgångsförluster och med 15 % för belastningsförluster

Fall av dubbelspänning i en lindning	När det gäller transformatorer med en högspänningslindning och två spänningsnivåer härrörande från en reglerad lågspänningslindning ska förlusterna beräknas på grundval av den högre lågspänningslindningen och överensstämna med de maximalt tillåtna förlusterna i tabellerna I.1 och I.2. Den maximalt tillgängliga effekten i den lägre lågspänningslindningen i sådana transformatorer ska begränsas till 0,85 av lågspänningslindningens märkeffekt vid den högre spänningen.
	När det gäller transformatorer med en lågspänningslindning och två spänningsnivåer härrörande från en reglerad högspänningslindning ska förlusterna beräknas på grundval av den högre högspänningslindningen och överensstämna med de maximalt tillåtna förlusterna i tabellerna I.1 och I.2. Den maximalt tillgängliga effekten i den lägre högspänningslindningen i sådana transformatorer ska begränsas till 0,85 av högspänningslindningens märkeffekt vid den högre spänningen.
	Om den fullständiga nominella effekten är tillgänglig oberoende av kombinationen av spänningar kan förlustnivåerna i tabellerna I.1 och I.2 ökas med 15 % för tomgångsförluster och med 10 % för belastningsförluster.
Fall av dubbelspänning i bägge lindningarna	De maximalt tillåtna förlusterna i tabellerna I.1 och I.2 kan ökas med 20 % för tomgångsförluster och med 20 % för belastningsförluster i fråga om transformatorer med dubbelspänning i bägge lindningarna. Förlustnivån erhålls för den högsta möjliga märkeffekten och med utgångspunkt i att märkeffekten är densamma oberoende av spänningskombination.

1.2 Krav för medelstora krafttransformatorer med en märkeffekt på > 3 150 kVA

Tabell I.4: Lägsta indexvärden för maximal effektivitet (PEI) för **vätskeisolerade** medelstora krafttransformatorer

Märkeffekt (kVA)	Fas 1 (1 juli 2015)	Fas 2 (1 juli 2021)
	Lägsta index för maximal effektivitet (%)	
3 150 < Sr ≤ 4 000	99,465	99,532
5 000	99,483	99,548
6 300	99,510	99,571
8 000	99,535	99,593
10 000	99,560	99,615
12 500	99,588	99,640
16 000	99,615	99,663
20 000	99,639	99,684
25 000	99,657	99,700
31 500	99,671	99,712
40 000	99,684	99,724

Lägsta indexvärden för maximal effektivitet (PEI) för kVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.4 ska beräknas genom linjär interpolering.

Tabell I.5: Lägsta indexvärden för maximal effektivitet (PEI) för **torrisolerade** medelstora krafttransformatorer

Märkeffekt (kVA)	Fas 1 (1 juli 2015)	Fas 2 (1 juli 2021)
	Lägsta index för maximal effektivitet (%)	
$3\,150 < S_r \leq 4\,000$	99,348	99,382
5 000	99,354	99,387
6 300	99,356	99,389
8 000	99,357	99,390
$\geq 10\,000$	99,357	99,390

Lägsta indexvärden för maximal effektivitet (PEI) för kVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.5 ska beräknas genom linjär interpolering.

1.3 Krav för medelstora krafttransformatorer med en märkeffekt på $\leq 3\,150$ kVA och utrustade med uttag lämpliga för att anpassa spänningen när transformatorn är spänningssatt eller belastad. Distributionstransformatorer för spänningsreglering tillhör denna kategori.

De maximalt tillåtna förlustnivåerna i tabellerna I.1 och I.2 i denna bilaga ska ökas med 20 % för tomgångsförluster och med 5 % för belastningsförluster i fas 1 och med 10 % för tomgångsförluster i fas 2.

1.4 Krav för medelstora stolptransformatorer

Nivåerna för tomgångs- och belastningsförluster i tabellerna I.1 och I.2 gäller inte vätskeisolerade stolptransformatorer med märkeffekter på 25 kVA–315 kVA. För dessa specifika typer av medelstora stolptransformatorer anges de maximalt tillåtna förlustnivåerna i tabell I.6.

Tabell I.6: Maximalt tillåtna belastnings- och tomgångsförluster (i W) för vätskeisolerade medelstora stolptransformatorer

Märkeffekt (kVA)	Fas 1 (1 juli 2015)		Fas 2 (1 juli 2021)	
	Maximala belastningsförluster (W) (*)	Maximala tomgångsförluster (W) (*)	Maximala belastningsförluster (W) (*)	Maximala tomgångsförluster (W) (*)
25	C_k (900)	A_o (70)	B_k (725)	A_o (70)
50	C_k (1 100)	A_o (90)	B_k (875)	A_o (90)
100	C_k (1 750)	A_o (145)	B_k (1 475)	A_o (145)
160	$C_k + 32\%$ (3 102)	C_o (300)	$C_k + 32\%$ (3 102)	$C_o - 10\%$ (270)

Märkeffekt (kVA)	Fas 1 (1 juli 2015)		Fas 2 (1 juli 2021)	
	Maximala belastningsförluster (W) (*)	Maximala tomgångsförluster (W) (*)	Maximala belastningsförluster (W) (*)	Maximala tomgångsförluster (W) (*)
200	C _k (2 750)	C _o (356)	B _k (2 333)	B _o (310)
250	C _k (3 250)	C _o (425)	B _k (2 750)	B _o (360)
315	C _k (3 900)	C _o (520)	B _k (3 250)	B _o (440)

(*) Maximalt tillåtna förluster för kVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.6 ska erhållas genom linjär interpolering.

2. Minimikrav på energieffektivitet för stora krafttransformatorer

Minimikraven på energieffektivitet för stora krafttransformatorer anges i tabellerna I.7 och I.8.

Tabell I.7: Minimikrav för lägsta indexvärde för maximal effektivitet för vätskeisolerade stora krafttransformatorer

Märkeffekt (MVA)	Fas 1 (1 juli 2015)	Fas 2 (1 juli 2021)
	Lägsta index för maximal effektivitet (%)	
≤ 4	99,465	99,532
5	99,483	99,548
6,3	99,510	99,571
8	99,535	99,593
10	99,560	99,615
12,5	99,588	99,640
16	99,615	99,663
20	99,639	99,684
25	99,657	99,700
31,5	99,671	99,712
40	99,684	99,724
50	99,696	99,734
63	99,709	99,745
80	99,723	99,758
≥ 100	99,737	99,770

Lägsta indexvärden för maximal effektivitet (PEI) för MVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.7 ska beräknas genom linjär interpolering.

Tabell I.8: Minimikrav för lägsta indexvärde för maximal effektivitet för torrisolerade stora krafttransformatorer

Märkeffekt (MVA)	Fas 1 (1 juli 2015)	Fas 2 (1 juli 2021)
	Lägsta index för maximal effektivitet (%)	
≤ 4	99,158	99,225
5	99,200	99,265
6,3	99,242	99,303
8	99,298	99,356
10	99,330	99,385
12,5	99,370	99,422
16	99,416	99,464
20	99,468	99,513
25	99,521	99,564
31,5	99,551	99,592
40	99,567	99,607
50	99,585	99,623
≥ 63	99,590	99,626

Lägsta indexvärden för maximal effektivitet (PEI) för MVA-värden som faller mellan de märkeffekter som visas i tabell I.8 ska beräknas genom linjär interpolering.

3. Krav på produktinformation

Från och med den 1 juli 2015 ska följande produktinformation avseende transformatorer som omfattas av denna förordning (artikel 1) ingå i all produktdokumentation, även tillverkarnas fritt tillgängliga webbplatser:

- Information om märkeffekt, belastnings- och tomgångsförlust och elektrisk effekt för kylsystem som krävs vid tomgång.
- För medelstora (i tillämpliga fall) och stora krafttransformatorer, indexvärdet för maximal effektivitet och effekten det uppnås vid.
- För transformatorer med dubbelspänning, den maximala märkeffekten vid den lägre spänningen enligt tabell I.3.

- d) Information om vikten på krafttransformatorns huvudkomponenter (åtminstone ledaren, ledarens art och kärnmaterial).
- e) För medelstora stolptransformatorer, en synlig märkning med "Endast för montering på stolpar".

Informationen enligt a, c och d ska också anges på krafttransformatorns märkplåt.

4. Teknisk dokumentation

Följande information ska ingå i den tekniska dokumentationen för krafttransformatorer:

- a) Tillverkarens namn och adress.
- b) Modellbeteckning och den alfanumeriska kod som särskiljer en modell från andra modeller med samma tillverkare.
- c) Den information som krävs enligt punkt 3.

Om delar av den tekniska dokumentationen baseras på (delar av) den tekniska dokumentationen för en annan modell, ska den modellens modellbeteckning anges och det ska anges i den tekniska dokumentationen hur informationen erhållits från den tekniska dokumentationen för den andra modellen, t.ex. genom beräkningar eller extrapoleringar, inklusive de tester som tillverkaren gjort för att kontrollera dessa beräkningar eller extrapoleringar.

BILAGA II

Mät- och beräkningsmetoder**Mätmetod**

För efterlevnaden av denna förordning ska mätningar utföras enligt ett tillförlitligt, exakt och reproducerbart mätförfarande som tar hänsyn till allmänt vedertagna mätmetoder på aktuell teknisk nivå, inklusive metoder som fastställs i dokument vars referensnummer har offentliggjorts för detta ändamål i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Beräkningsmetoder

Metoden för att beräkna index för maximal effektivitet (PEI) för medelstora och stora krafttransformatorer baseras på förhållandet mellan transformatorns skenbara uteffekt minus de elektriska förlusterna och transformatorns skenbara uteffekt.

$$PEI = 1 - \frac{2(P_0 + P_{c0})}{S_r \sqrt{\frac{P_0 + P_{c0}}{P_k}}}$$

där

P_0 är de uppmätta tomgångsförlusterna vid märkspänning och märkfrekvens, på det nominella uttaget.

P_{c0} är den effekt som kylsystemet behöver för tomgångsdrift

P_k är den uppmätta belastningsförlusten vid märkström och märkfrekvens på det nominella uttaget vilka korrigerats till referenstemperatur

S_r är transformatorns eller autotransformatorns märkeffekt som P_k baseras på

BILAGA III

Kontrollförfarande

När medlemsstaternas myndigheter genomför marknadskontroller enligt artikel 3.2 i direktiv 2009/125/EG ska de tillämpa följande kontrollförfarande i fråga om de krav som anges i bilaga I.

1. Medlemsstaternas myndigheter ska endast testa en enhet per modell.
2. Modellen ska anses uppfylla de tillämpliga kraven i bilaga I till denna förordning om värdena i den tekniska dokumentationen uppfyller kraven i bilaga I och om de uppmätta parametrarna uppfyller kraven i bilaga I inom de kontrolltoleranser som anges i tabell 1 i den här bilagan.
3. Om de resultat som avses i punkt 2 inte är tillfredsställande ska modellen inte anses uppfylla kraven i denna förordning. Medlemsstaternas myndigheter ska inom en månad från och med det att ett beslut fattats om att modellen inte uppfyller kraven delge myndigheterna i de övriga medlemsstaterna och kommissionen all relevant information, inklusive testresultaten i förekommande fall.

Medlemsstaternas myndigheter ska använda de mät- och beräkningsmetoder som anges i bilaga II.

Med tanke på vikt- och storleksbegränsningarna vid transport av medelstora och stora krafttransformatorer får medlemsstaternas myndigheter besluta att genomföra kontrollförfarandet hos tillverkarna innan transformatorerna tas i bruk vid slutdestinationen.

De kontrolltoleranser som anges i denna bilaga gäller endast den kontroll som medlemsstaternas myndigheter gör av de uppmätta parametrarna och får inte användas av tillverkaren eller importören som en tillåten tolerans för att fastställa värdena i den tekniska dokumentationen.

Tabell

Uppmätt parameter	Kontrolltoleranser
Belastningsförluster	Det uppmätta värdet får inte vara mer än 5 % högre än det angivna värdet.
Tomgångsförluster	Det uppmätta värdet får inte vara mer än 5 % högre än det angivna värdet.
Den effekt som kylsystemet behöver för tomgångsdrift	Det uppmätta värdet får inte vara mer än 5 % högre än det angivna värdet.

BILAGA IV

Vägledande riktmärken

När denna förordning antas anses marknadens bästa tillgängliga teknik för medelstora krafttransformatorer vara följande:

- a) Vätskeisolerade medelstora krafttransformatorer: $A_o - 20 \%$, $A_k - 20 \%$.
- b) Torrisolerade medelstora krafttransformatorer: $A_o - 20 \%$, $A_k - 20 \%$.
- c) Medelstora krafttransformatorer med kärna av amorft stål: $A_o - 50 \%$, $A_k - 50 \%$.

Tillgången på material för att tillverka transformatorer med kärna av amorft stål behöver förbättras innan sådana förlustvärden kan anges som minimikrav i framtiden.

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) nr 549/2014**av den 21 maj 2014****om fastställande av schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker**

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 av den 22 oktober 2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("förordningen om en samlad marknadsordning")⁽¹⁾,med beaktande av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 av den 7 juni 2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 vad gäller sektorn för frukt och grönsaker och sektorn för bearbetad frukt och bearbetade grönsaker⁽²⁾, särskilt artikel 136.1, och

av följande skäl:

- (1) I genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 fastställs, i enlighet med resultatet av de multilaterala handelsförhandlingarna i Uruguayrundan, kriterierna för kommissionens fastställande av schablonvärden vid import från tredjeländer, för de produkter och de perioder som anges i del A i bilaga XVI till den förordningen.
- (2) Varje arbetsdag fastställs ett schablonimportvärde i enlighet med artikel 136.1 i genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 med hänsyn till varierande dagliga uppgifter. Denna förordning bör därför träda i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De schablonimportvärden som avses i artikel 136 i genomförandeförordning (EU) nr 543/2011 fastställs i bilagan till denna förordning.

*Artikel 2*Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 21 maj 2014.

På kommissionens vägnar

För ordföranden

Jerzy PLEWA

Generaldirektör för jordbruk och landsbygdsutveckling

⁽¹⁾ EUT L 299, 16.11.2007, s. 1.⁽²⁾ EUT L 157, 15.6.2011, s. 1.

BILAGA

Schablonimportvärden för bestämning av ingångspriset för vissa frukter och grönsaker

(euro/100 kg)

KN-nummer	Kod för tredjeland ⁽¹⁾	Schablonimportvärde
0702 00 00	AL	59,1
	MA	39,6
	MK	58,8
	TR	50,7
	ZZ	52,1
0707 00 05	AL	41,5
	MK	36,1
	TR	124,7
0709 93 10	ZZ	67,4
	TR	115,8
0805 10 20	ZZ	115,8
	EG	44,3
0805 50 10	IL	74,1
	MA	45,2
	TR	49,7
	ZA	53,8
	ZZ	53,4
	TR	99,9
	ZA	141,8
0808 10 80	ZZ	120,9
	AR	82,8
	BR	84,5
	CL	97,0
	CN	98,8
	MK	25,2
	NZ	147,1
	US	204,6
	UY	70,3
	ZA	111,9
ZZ	102,5	

⁽¹⁾ Landsbeteckningar som fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 1833/2006 (EUT L 354, 14.12.2006, s. 19). Koden ZZ står för "övrigt ursprung".

BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 22 februari 2012

om det statliga stöd nr SA.29608 (C37/10) som Ungern har genomfört för rekapitaliseringen av FHB Jelzálóbank Nyrt

[delgivet med nr C(2012) 1021]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2014/296/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Den 25 mars 2009 beviljade Ungern FHB Jelzálóbank Nyrt (nedan kallad *FHB* eller *banken*) ett medelfristigt statligt lån på 120 miljarder ungerska forint (HUF) (ca 410 miljoner euro ⁽²⁾) inom ramen för den ordning för likviditetsstöd till ungerska banker som kommissionen godkände den 14 januari 2010 ⁽³⁾. Den 31 mars 2009 rekapitaliserade de ungerska myndigheterna FHB med 30 miljarder forint (ca 100 miljoner euro) i form av nyemitterade preferensaktier med särskild utdelning plus en aktie med rösträtt, som beviljades den 31 mars 2009 inom ramen för den garanti- och rekapitaliseringsordning som godkänts av kommissionen ⁽⁴⁾.
- (2) Kommissionen begärde information från de ungerska myndigheterna om villkoren för rekapitaliseringen genom skrivelser av den 3 april, 13 maj, 14 juli och 11 september 2009. De ungerska myndigheterna svarade genom skrivelser av den 24 april, 2 juni, 12 augusti och 9 oktober 2009.
- (3) Kommissionen tvivlade på att banken var sund vid tidpunkten för rekapitaliseringen och uppmanade Ungern den 19 oktober 2009 att lämna in en omstruktureringsplan för FHB enligt kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd ⁽⁵⁾ (nedan kallat *omstruktureringsmeddelandet*). Ungern lämnade kompletterande upplysningar den 12 och 19 november 2009 och ett utkast till omstruktureringsplan den 26 januari 2010.
- (4) Den 19 februari 2010 återbetalade FHB hela rekapitaliseringsbeloppet till staten.

⁽¹⁾ EUT C 178, 18.6.2011, s. 7.

⁽²⁾ Baserat på växelkursen den 15 februari 2012 mellan euro och ungerska forint (289,63).

⁽³⁾ EUT C 47, 25.2.2010, s. 16.

⁽⁴⁾ EUT C 147, 27.6.2009, s. 2.

⁽⁵⁾ EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

- (5) Ungern lämnade ytterligare information till kommissionen genom skrivelser av den 24 och 25 mars 2010. FHB höll en bolagsstämma den 21 april 2010 där stämman beslutade om betalning av ersättning till staten för rekapisering, varefter kommissionen begärde upplysningar genom en skrivelse av den 22 april 2010.
- (6) Kommissionen begärde ytterligare information genom skrivelser av den 2 juni och 1 oktober 2010. De ungerska myndigheterna lämnade ytterligare information genom en skrivelse av den 11 juni 2010.
- (7) Den 15 juni 2010 lämnade Ungern in en uppdaterad omstruktureringsplan som kompletterades med ytterligare nödvändiga uppgifter den 30 september 2010.
- (8) De ungerska myndigheterna lämnade in ytterligare upplysningar genom skrivelser av den 18 juni, 28 juli och 5 oktober 2010 och informerade kommissionen genom en skrivelse av den 29 oktober 2010 om att FHB hade betalat ersättning för rekapiseringen.
- (9) Den 16 december 2010 beslutade kommissionen att inleda det förfarande som fastställs i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *fördraget*) om stödåtgärderna till förmån för FHB. Därefter begärde de ungerska myndigheterna att kommissionen skulle ändra det beslutet eftersom delar av det var felaktigt och inte aktuellt. Beslutet ersattes därför av ett nytt beslut av den 24 januari 2011 ⁽¹⁾ (nedan kallat *beslutet om att inleda ett förfarande*). Genom en skrivelse av den 24 januari 2011 informerade kommissionen Ungern om sitt beslut att inleda ett förfarande i enlighet med artikel 108.2 i fördraget i fråga om stödåtgärden. Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 18 juni 2011. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärden i fråga.
- (10) Genom en skrivelse av den 2 mars 2011 lämnade de ungerska myndigheterna sina synpunkter på kommissionens beslut av den 24 januari 2011 om att inleda ett formellt undersökningsförfarande av den åtgärd som beviljats FHB. Synpunkterna kompletterades med synpunkter från FHB genom en skrivelse av den 11 juli 2011.
- (11) Genom en skrivelse av den 18 juli 2011 lämnade en tredje part (Magyar Jelzálogbank Egyesület – sammanslutningen för ungerska hypoteksbanker) in sina synpunkter på kommissionens beslut om att inleda ett förfarande.
- (12) De ungerska myndigheterna överlämnade ytterligare en uppdatering av omstruktureringsplanen och kompletterande upplysningar om återbetalningen av rekapiseringen till den ungerska staten genom en skrivelse av den 3 oktober 2011.
- (13) Den 15 december 2011 undertecknades ett nytt avtal mellan FHB och den ungerska staten där banken åtog sig att betala staten den ersättning som de ursprungligen kommit överens om i rekapiseringsavtalet.

II. BESKRIVNING AV MOTTAGAREN

1.1 MOTTAGAREN

- (14) FHB bildades av staten 1997. Staten sålde sedan gradvis sin andel av FHB. År 2003 noterades FHB på Budapestbörsen och i augusti 2007 minskade staten sitt majoritetsinnehav i banken till strax över 4 %.
- (15) FHB bildades ursprungligen som en hypoteksbank för att främja användningen av hypoteksobligationer. Banken omfattades av strikta bestämmelser om begränsad verksamhet, säkerhet och särskild övervakning för att skapa största möjliga trygghet för hypoteksobligationerna. Till en början fick FHB endast erbjuda långfristiga hypotekslån och garantier i samband med hypotekslån och göra vissa former av derivattransaktioner för att säkra sin egen position till följd av hypotekslåneverksamheten. Hypoteksobligationer var den viktigaste finansieringskällan för bankens utlåningsverksamhet. Banken refinansierade också hypotekslån från andra banker.

⁽¹⁾ EUT C 178, 8.6.2011, s. 7.

- (16) År 2006 införde FHB en ny strategisk plan för att utöka sin bankverksamhet och sitt nätverk av bankkontor i syfte att bredda sin finansierings- och verksamhetsbas genom att gå in på marknaden för banktjänster till privatpersoner via FHB affärsbank. Så småningom började FHB sälja olika låneprodukter till privatpersoner och företag och erbjuda kontoförvaltning, insättningsmöjligheter och korttjänster och utökade därmed sitt produktutbud på skuldsidan.
- (17) FHB är en koncern med ett moderföretag, FHB Mortgage Bank Co. plc, och följande helägda dotterföretag: FHB Commercial Bank Ltd, FHB Service Ltd, FHB Real Estate Ltd och FHB Life Annuity Real Estate Investment Ltd. Koncernen bedriver främst verksamhet på marknaden för hypoteksobligationer. På den marknaden har FHB en marknadsandel på 23 % (2009) och är den näst största aktören på den ungerska marknaden (efter OTP Bank som har en marknadsandel på 74 %). FHB har en marknadsandel på 4,6 % på hypotekslånemarknaden för privatpersoner och 0,6 % i insättningar från privatpersoner.
- (18) När banken rekapitaliserades i mars 2009 uppgick dess totala balansräkning till 746,2 miljarder forint. Samtidigt uppgick bankens kapitaltäckningskvot till 10,5 %. Statens kapitaltillskott höjde FHB:s kapitaltäckningskvot till 16,1 % vid utgången av 2009 (beräknat enligt ungerska redovisningsregler).

1.2 BAKGRUND

- (19) Ungern är en av de medlemsstater som drabbats hårdast av den finansiella krisen. Åratal av alltför stora statliga utgifter och en kreditdriven bygg- och konsumtionsboom ledde till en allvarlig obalans i ekonomin redan före krisen. Den utbredda förekomsten av privatlån i euro eller schweizerfranc och det fortsatta beroendet av extern finansiering gjorde landet och dess banksektor särskilt sårbart för variationer i den ungerska forintens värde, som sjönk kraftigt under krisen.
- (20) Den finansiella krisen påverkade Ungern så kraftigt att Internationella valutafonden (nedan kallad IMF), Europeiska unionen (nedan kallad EU) och Världsbanken tvingades ge Ungern nödlån i november 2008 för att minska spänningen på landets finansmarknader.
- (21) Som en reaktion på den allvarliga störningen i den ungerska ekonomin till följd av krisen vidtog den ungerska regeringen flera åtgärder för att stödja den finansiella sektorn. Åtgärderna finansierades gemensamt genom IMF-/EU-/Världsbankspaketet och omfattade en ordning för likviditetsstöd och en garanti- och rekapitaliseringsordning.
- (22) I den ordning för likviditetsstöd (nedan kallad *likviditetsordningen*) som inrättas i den ungerska lagen om offentliga finanser införs bestämmelser om likviditet i form av lån till finansiella institut. Den godkändes av kommissionen den 14 januari 2009 ⁽¹⁾ och förlängdes flera gånger, senast till och med den 31 december 2011 ⁽²⁾.
- (23) Kommissionen godkände den ungerska garanti- och likviditetsordningen genom ett beslut av den 12 februari 2009 ⁽³⁾. Enligt denna ordning kan den ungerska staten teckna sig för preferensaktier som betraktas som primärkapital i banker. Rekapitaliseringsdelen i denna ordning har förlängts flera gånger, senast till och med den 31 december 2011.
- (24) Om en rekapitalisering överskrider 2 % av en banks riskvägda tillgångar måste de ungerska myndigheterna enligt garanti- och rekapitaliseringsordningen först informera kommissionen och lämna en detaljerad bedömning av varför de anser att banken fortfarande bör betraktas som ett i grunden sunt institut. Om kommissionen inte godtar bedömningen att banken är sund i grunden får rekapitaliseringen ändå genomföras, men ersättningen måste höjas med hänsyn tagen till att risken är större, och en omstruktureringsplan måste översändas till kommissionen inom sex månader efter rekapitaliseringen.

Anledningar till FHB:s svårigheter

- (25) Ungern drabbades hårt av den finansiella krisen som i kombination med andra interna problem i banksektorn förvärrade läget för ungerska banker.

⁽¹⁾ EUT C 47, 25.2.2010, s. 16.

⁽²⁾ EUT C 236, 12.8.2011, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 147, 27.6.2009, s. 2.

- (26) FHB begärde statligt stöd eftersom den till skillnad från många andra ungerska banker inte hade något moderföretag i euroområdet och alltså inte kunde få billig finansiering via Europeiska centralbanken (nedan kallad ECB). ECB-faciliteterna, däribland olika repofaciliteter, fanns tillgängliga i euroområdet från och med hösten 2008. Den ungerska centralbanken skapade en facilitet i början av 2010 men den ökade bara tillgången till finansiering i ungerska forint och inte till finansiering i euro, vilket enligt FHB var avgörande under den svåraste delen av krisen ⁽¹⁾.
- (27) Enligt de ungerska myndigheterna var rekapitaliseringen av banken nödvändig för att garantera bankens solvens och för att motverka de likviditetsproblem som hela den ungerska banksektorn hade.

III. BESKRIVNING AV STÖDÅTGÄRDerna

- (28) De stödåtgärder som Ungern beviljat FHB och som beskrivs i kommissionens beslut av den 24 januari 2011 om att inleda ett förfarande omfattar följande:
- Ett medelfristigt statligt lån inom ramen för likviditetsordningen på 120 miljarder ungerska forint (ca 410 miljarder euro) beviljades den 25 mars 2009 med förfallodag den 11 november 2012.
 - En rekapitalisering med 30 miljarder forint (ca 100 miljoner euro) i form av nyemitterade preferensaktier med särskild utdelning plus en aktie med rösträtt, som beviljades den 31 mars 2009 inom ramen för garanti- och rekapitaliseringsordningen.
- (29) Enligt rekapitaliseringsavtalet mellan Ungern och FHB fastställdes formeln för att beräkna statens ersättning för aktierna till 10,49 %, vilket är förenligt med den ersättningsnivå för i grunden sunda banker som fastställs i garanti- och rekapitaliseringsordningen. Ersättningen skulle betalas i form av utdelningar. Rekapitaliseringen uppgick till 9 % av FHB:s riskvägda tillgångar, vilket ligger över det gränsvärde på 2 % som fastställs i garanti- och rekapitaliseringsordningen under vilket de mottagande instituten kan anses vara i grunden sunda. Eftersom åtgärden inte anmäldes till kommissionen innan den genomfördes hade kommissionen inte möjlighet att kontrollera om banken borde ha betraktats som i grunden sund enligt garanti- och rekapitaliseringsordningen. Om mottagaren inte anses vara sund enligt garanti- och rekapitaliseringsordningen krävs en omstruktureringsplan och ersättningsnivån måste återspegla att banken inte är i grunden sund och vara högre än ersättningsnivån för en bank som är i grunden sund.
- (30) Trots sina svårigheter klarade sig banken bra under den perioden: Den hade en stark kapitalposition (en kapitaltäckningskvot på 10,5 % i mars 2009) och fick ett kreditbetyg på Baa3 av Moody's Investors Service (nedan kallad Moody's), vilket fortfarande är en hög kreditvärdighet. I februari 2010, mindre än nio månader efter rekapitaliseringen, köpte banken tillbaka statens preferensaktier med särskild utdelning.
- (31) Banken beslutade sig för att betala tillbaka rekapitaliseringen på grundval av en reviderad konsoliderad löpande och förväntad kapitaltäckningskvot med hänsyn till den makroekonomiska prognos som användes i bankens planering 2010 och till förväntade volymer, saldon och riskinformation i bankens finansiella plan för 2010. Revisionen visade att bankens situation vid årets slut, trots den globala finansiella krisen, var anmärkningsvärt mycket bättre än väntat när rekapitaliseringsavtalet ingicks med staten i början av 2009.
- (32) FHB betalade tillbaka rekapitaliseringen till staten, men inte någon ersättning, vilket stod i strid med rekapitaliseringsavtalet ⁽²⁾. Banken ansåg dock att de preferensaktier med särskild utdelning som staten ägde inte automatiskt innebar rätt till utdelning och att preferensen enbart innebar att banken måste betala ut den fastställda utdelningen innan någon utdelning betalades ut för stamaktier. Eftersom stamaktieägarna inte fick någon utdelning under den period då staten ägde preferensaktierna med särskild utdelning hävdade banken att det inte fanns någon skyldighet att göra någon preferensutdelning. Dessutom menade FHB att staten inte ägde några preferensaktier med särskild utdelning när utdelningen tillkännagavs för 2009, eftersom återköpet av aktierna genomfördes innan dess.

⁽¹⁾ Se skäl 39 och följande i beslutet om att inleda ett förfarande den 24 januari 2011 för en mer detaljerad förklaring av FHB:s svårigheter.

⁽²⁾ Se skäl 28 andra stycket.

- (33) FHB informerade kommissionen om att banken hade deltagit i det EU-omfattande stresstestet 2010 som samordnades av kommittén för europeiska banktillsynsmyndigheter i samarbete med ECB och den ungerska finansinspektionen. Stresstestet var inriktat på kapitaltäckningskvot, medan likviditetsrisker inte stresstestades direkt. Testresultatet, som utgick från det konsoliderade bokslutet för 2009, talade för en buffert på [mer än 50] (*) miljoner euro i primärkapital jämfört med gränsvärdet på 6 % i primärkapitaltäckningskvot för FHB.
- (34) Genom lag CX från 2010 om ändring av vissa lagar om ekonomi och finans (nedan kallad *lag CX från 2010*), som trädde i kraft den 21 augusti 2010, ändrade Ungern lag CIV från 2008 om stabiliteten i systemet med finansiella mellanhänder (nedan kallad *stabiliseringslagen*). Genom lag CX från 2010 infördes en retroaktiv rätt för ungerska staten att kräva ersättning från FHB för rekapitaliseringen trots att den ungerska staten inte längre var aktieägare i banken när FHB:s bolagsstämma beslutade om utbetalning av utdelning.
- (35) Den 28 oktober 2010 undertecknade den ungerska staten och FHB ett avtal som innebar att FHB skulle betala en ersättning på 890 miljoner forint till den ungerska staten för rekapitaliseringen plus dröjsmålsränta på 11 726 786 forint.
- (36) Ersättningens nivå skulle ha fastställts på grundval av villkoren för likviditetsordningen. De ungerska myndigheterna hävdade att rekapitaliseringen hade finansierats genom samma källa som likviditetsstödet i form av ett lån och att ersättningen för rekapitaliseringen därför borde vara densamma som för likviditetsstödet. Kapitalet gjordes tillgängligt för FHB den 6 maj 2009 och återbetalades den 19 februari 2010. Den ränta som till slut tillämpades var samma ränta som för lånet på ca 400 miljoner euro. Enligt den information som Ungern har lämnat uppgick den månatliga genomsnittliga räntan beräknad på detta sätt till mellan 3,79 % och 4,08 %. Det verkliga beloppet beräknades på veckobasis. Enligt informationen från de ungerska myndigheterna hade hela ersättningen på 890 miljoner forint betalats tillbaka vid utgången av 2010.
- (37) Dröjsmålsränta togs ut enligt den ungerska referensräntan på 5,97 %, som kommissionen offentliggjort ⁽¹⁾, plus 100 räntepunkter. Dröjsmålsräntan beräknades för perioden från och med den 21 augusti 2010, då den ändrade stabiliseringslagen trädde i kraft, till och med den 28 oktober 2010, då avtalet undertecknades.
- (38) Den 15 december 2011 slöt den ungerska staten och FHB ett nytt avtal som innebar att banken gick med på att betala ett sammanlagt belopp på 10,49 % av det sammanlagda rekapitaliseringsbeloppet (dvs. sammanlagt 2 491 742 552 forint) till staten. Enligt det nya avtalet åtog sig FHB därmed att senast den 31 december 2011 betala ett ytterligare belopp till staten på 1 601 742 552 forint, beräknat som skillnaden mellan det totala ersättningsbeloppet på 890 miljoner forint som anges i skäl 36 och den ersättning som redan hade betalats den 28 oktober 2010.

IV. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

- (39) Den 30 september 2010 lämnade Ungern in en uppdaterad omstruktureringsplan för FHB till kommissionen. Ytterligare information om omstruktureringsplanen lämnades till kommissionen genom en skrivelse av den 3 oktober 2011. De viktigaste delarna i omstruktureringsplanen beskrevs i kommissionens beslut om att inleda ett förfarande. Ytterligare delar lämnades in den 3 oktober 2011 och beskrivs i avsnitten 4.1–4.3.

(*) Affärshemlighet.

⁽¹⁾ EUT C 14, 19.1.2008, s. 6 och "Basräntor (sedan den 1 juli 2008, EU-27) beräknade i enlighet med kommissionens meddelande av den 19 januari 2008" som finns på http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

4.1 LÖNSAMHET

- (40) Under 2010 var de internationella och inhemska förutsättningarna ganska svåra, även om det fanns tecken till förbättring. År 2010 minskade lönsamheten i den ungerska banksektorn kraftigt jämfört med föregående år. Genom lag XC från 2010, som trädde i kraft den 13 augusti 2010, införde den ungerska staten en särskild skatt som finansiella organisationer främst kreditinstitut ska betala och som sammanlagt uppgår till 187 miljarder euro.
- (41) Privatkunders efterfrågan på lån minskade kraftigt under hela 2010, samtidigt som leverantörssidan försvagades genom försämringar i tillsynsmiljön och marknadsvillkoren. Även kreditverksamheten med företagskunder drabbades inom sektorn, även om vissa banker – däribland FHB – utökade sin företagsverksamhet.
- (42) Den viktigaste händelsen för FHB:s verksamhet och finansiella resultat var bankens förvärv av Allianz Commercial Bank Ltd (nedan kallad *Allianz Bank*) och det långsiktiga strategiska samarbetsavtalet mellan Allianz Hungaria Insurance Co. Ltd (nedan kallat *Allianz Hungaria Insurance*) och FHB. Förvärvet fullföljdes den 30 september 2010. Samtidigt inleddes ett integreringsprojekt inom FHB för att slå samman Allianz Bank och FHB Commercial Bank och för att rationalisera och optimera verksamheten i hela koncernen (filialnät, distributionskanaler, produktportfölj, it-verksamhet, organisationsstruktur, personaladministration osv.).
- (43) Förvärvet påverkade FHB-koncerns nettoresultat positivt 2010. Engångsposter i samband med förvärvet uppvägs de negativa effekterna av den särskilda bankskatten, förluster i låneportföljen och de ökande finansieringskostnaderna. FHB:s sammanlagda vinst 2010 uppgick till 11,2 miljarder forint, vilket motsvarar en ökning på 58,9 % jämfört med 2009.
- (44) Till följd av förvärvet av Allianz Bank ökade antalet bankkonton för privatpersoner och företag hos FHB avsevärt, från [...] i december 2009 till [...] i december 2010 (+[...] %). På grund av det stora antalet vilande konton ökade antalet insättningar dock inte i motsvarande grad, utan ökade från [...] miljarder forint i december 2009 till [...] miljarder forint i december 2010 (+[...] %). FHB:s marknadsandel på marknaden för insättningar från privatpersoner och företag ökade från [...] % till [...] %, respektive från [...] % till [...] %. Förvärvet av Allianz Bank ökade alltså andelen insättningar i FHB:s finansieringsmix och minskade mängden hypoteksobligationer från [...] miljarder forint 2010 till [...] miljarder forint 2011.
- (45) Enligt FHB:s prognos utifrån den beräknade konsoliderade balansräkningen och resultaträkningen för 2011 bör bankens kapitaltäckningskvot vara ungefär [...] % i december 2011. Den prognosen tar hänsyn till den extra betalningen till den ungerska staten för rekapitaliseringen i mars 2009, som gjordes den 15 december 2011 enligt avtalet med den ungerska staten.

4.2 ANSVARFÖRDELNING

- (46) FHB betalade en ersättning på 890 miljoner forint i oktober 2010 för rekapitaliseringen på 30 miljarder forint. Den ursprungliga räntan som tillämpades var samma ränta som betalades för lånet på 120 miljarder forint, eller ett månatligt genomsnitt på mellan 3,79 % och 4,08 %.
- (47) Enligt det nya avtalet som undertecknades den 15 december 2011 mellan FHB och den ungerska staten har banken åtagit sig att betala en total ersättning till staten på 2 491 742 552 forint, vilket motsvarar 10,49 % av rekapitaliseringsbeloppet enligt den ursprungliga överenskommelsen mellan banken och staten i rekapitaliseringsavtalet.

4.3 ÅTGÄRDER FÖR ATT BEGRÄNSA SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN

- (48) Den ytterligare information som lämnades i oktober 2011 tog inte särskilt upp snedvridning av konkurrensen, bortsett från att det betonades att FHB:s marknadsandel av insättningar från privatpersoner och företag, trots förvärvet av Allianz Bank, fortfarande är begränsad ([0,7 %–1,3 %] respektive [0,4 %–0,95 %] 31 december 2010 och [0,65 %–1,3 %] respektive [1 %–1,35 %] den 30 juni 2011).

V. SKÅL TILL ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

- (49) Kommissionen inledde ett formellt granskningsförfarande eftersom den ansåg att de huvudsakliga antaganden som låg till grund för omstruktureringsplanen och FHB:s affärsprognos inte var tillräckligt motiverade och inte tog hänsyn till FHB:s förvärv av Allianz Bank. Vidare uttryckte kommissionen tvivel på FHB:s långsiktiga lönsamhet, eftersom banken är så kraftigt exponerad mot kapitalmarknadsfinansiering och fastighetsmarknaden i Ungern.
- (50) Med hänsyn till den låga ersättning till staten som betalades i oktober 2010 för rekapitaliseringsbeloppet (motsvarande en genomsnittlig ränta på 3,79 %–4,08 % enligt likviditetsordningen) tvivlade kommissionen också på att bankens eget bidrag till omstruktureringen var tillräckligt stort. FHB:s förvärv av Allianz Bank och överenskommelse med Allianz Hungaria Insurance väckte också tvivel på att stödet var begränsat till vad som var absolut nödvändigt.
- (51) Slutligen ansåg kommissionen att de ungerska myndigheterna inte hade visat att tillräckliga åtgärder vidtagits för att begränsa den snedvridning av konkurrensen som stödet till FHB orsakat, särskilt med tanke på bankens expansionsstrategi, dess nyliga förvärv av Allianz Bank och den otillräckliga ersättning som betalats för den statliga rekapitaliseringen.

VI. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (52) Kommissionen mottog synpunkter från sammanslutningen för ungerska hypoteksbanker (nedan kallad *sammanslutningen*) den 18 juli 2011. I sina synpunkter påminde sammanslutningen om omfattningen av den kris som drabbade den ungerska ekonomin och banksektorn 2008–2009 och påpekade att rekapitaliseringen av FHB gjordes på grund av det svåra makroekonomiska läget till följd av krisen. Det statliga ingripandet till stöd för FHB syftade till att avhjälpa allvarliga risker för den ungerska hypotekslånesektorn och hypoteksobligationsmarknaden. Till följd av sårbarheten för valutafluktuationer, förstärkningen av schweizerfrancen jämfört med den ungerska forint, minskningen av allmänhetens inkomster och den ökade arbetslösheten, försämrades kvaliteten i hypotekskreditstocken snabbt och kraftigt, antalet osäkra fordringar ökade och bankernas finansieringsmöjligheter minskade. Detta gällde i synnerhet FHB som finansieras genom kapitalmarknaden.

VII. KOMMENTARER FRÅN MEDLEMSSTATEN

- (53) Kommissionen har mottagit synpunkter från de ungerska myndigheterna den 2 mars 2011, som kompletterades med kommentarer från FHB genom en skrivelse av den 11 juli 2011.

7.1 LÖNSAMHET

- (54) Som svar på kommissionens tvivel på att de antaganden som ligger till grund för bankens omstruktureringsplan är korrekta hävdar de ungerska myndigheterna att de finansiella prognoserna bygger på externa experters antaganden och är förenliga med den information som var tillgänglig vid den tidpunkt då prognoserna gjordes. När det gäller sundhet skiljer sig dessa inte från andra finansiella planer eller prognoser som FHB har gjort.
- (55) Enligt de ungerska myndigheterna är FHB:s långsiktiga lönsamhet säkerställd, vilket framgår av FHB:s framgångar med att få fram finansiering från såväl penning- som kapitalmarknaderna: 2009 emitterade FHB in-teckningsobligationer och hypoteksobligationer för mer än 60 miljarder forint och privata investerare lånade också ut sammanlagt [...] till banken.

- (56) Vidare hävdar de ungerska myndigheterna när det gäller insättningskonton för privatpersoner att uppgifterna visar att FHB:s andel i segmentet för insättningar från privatpersoner ökade från [...] % till [...] % 2009. Prognosen för utgången av 2010 är på [...] %. Dessutom har antalet privatkonton och storleken på portföljen av sådana konton ökat konsekvent och dynamiskt trots en marknadsprognos för en minskning i portföljen. Därför anser banken och de ungerska myndigheterna inte att prognoserna för insättningar från privatpersoner och privatkonton är överdrivet optimistiska.
- (57) När det gäller FHB:s likviditetsposition kan den anses vara konsekvent stabil. Detta beror bl.a. på att banken måste uppfylla kreditvärderingsinstitutens likviditetskrav. Bankens likviditet var stabil även under krisens svåraste perioder, vilket bekräftas i skrivelsen av den 19 mars 2009 från chefen för den ungerska centralbanken till finansministern.
- (58) Slutligen berodde den försämrade kvaliteten på bankens tillgångar främst på det makroekonomiska läget i Ungern, med sjunkande inkomster för hushållen, minskande sysselsättning och ökande arbetslöshet, snarare än schweizerfrancens förstärkning jämfört med den ungerska forint. FHB har vidtagit flera åtgärder för att lösa problemet med låntagare som har betalningssvårigheter, men låneportföljens kvalitet kommer framför allt att höjas varaktigt vid en konjunkturuppgång och bättre ekonomiska indikatorer. Ungerska centralbankens och ungerska regeringens prognoser för 2011 pekar på en ökad bruttonationalprodukt (BNP), gradvis ökad sysselsättning och lägre arbetslöshet, vilket sannolikt även kommer att påverka FHB:s låneportfölj avsevärt.

7.2 ANSVARFÖRDELNING

- (59) De ungerska myndigheterna påpekar att FHB slöt avtalen med Allianz Bank och Allianz Hungaria Insurance efter det att banken hade återbetalat staten helt och hållet den 19 februari 2010 för hela värdet av de emitterade aktierna och hade återlöst de aktier som emitterades under rekapitaliseringen. Avtalen mellan FHB och Allianz slöts i juni och juli 2010 och förvärvet genomfördes i september 2010. Vid den tiden hade FHB ingen statlig finansiering. Därför kan FHB inte ha finansierat förvärvet genom rekapitaliseringen, som återbetalades i februari 2010. De förberedande analyserna och diskussionerna mellan FHB och Allianz inleddes först efter det att det statliga lånet hade betalats tillbaka. Dessutom uppgick det pris som FHB betalade för Allianz Bank (med hänsyn tagen till egna aktier) till ca 3,3 miljarder forint, medan Allianz Banks egna kapital uppgick till nästan 14 miljarder forint den 30 september 2010. FHB behövde alltså inget kapital för att förvärva Allianz Bank och transaktionen minskade inte FHB:s kapital.
- (60) Att stödet var begränsat till vad som är absolut nödvändigt återspeglas också av att FHB:s kapitaltäckningskvot, som var 11,3 % 2008, uppnådde det mål på en kapitaltäckningskvot på 12 %, som kommissionen godkänt inom ramen för garanti- och kapitalordningen, först efter rekapitaliseringen.
- (61) De ungerska myndigheterna påpekar också att FHB inte har betalat någon utdelning under flera år i följd och endast har köpt tillbaka en mindre andel av sina aktier i förhållande till aktiekapitalets sammanlagda värde. Eftersom beloppet av de medel som har betalats tillbaka till ägare och aktieägare har varit lågt de senaste åren har kostnaderna fördelats på ett lämpligt sätt.

7.3 ÅTGÄRDER FÖR ATT BEGRÄNSA SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN

- (62) Utöver de åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen som kommissionen nämner i sitt beslut framhåller de ungerska myndigheterna ytterligare åtgärder i samband med garanti- och rekapitaliseringsordningen och rekapitaliseringsavtalet mellan FHB och den ungerska staten.

— Staten har särskild vetorätt över betalning av utdelningar och förvärv ⁽¹⁾.

— Banken måste göra vissa begränsningar i fråga om lön, ersättning och förmåner för sina högre tjänstemän, tills den ungerska statens intresse har upphört ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Se artikel 13 i stabiliseringslagen, punkterna 25 och 26 i kommissionens beslut 664/2008 och punkt 5 i rekapitaliseringsavtalet.

⁽²⁾ Se artikel 8.3 e i stabiliseringslagen, punkt 27 b i kommissionens beslut 664/2008 och punkt 9 i rekapitaliseringsavtalet.

- (63) De ungerska myndigheterna konstaterar att enligt deras tolkning av reglerna för statligt stöd är eller var dessa krav på beteende och andra åtgärder som begränsar snedvridningen av konkurrensen bindande för FHB så länge staten var aktieägare i banken.
- (64) Utöver de ovannämnda åtgärderna gjorde FHB ytterligare åtaganden i punkt 3.8 i rekapitaliseringsavtalet där det anges att rekapitaliseringen bör användas för att uppnå följande mål:
- FHB ska öka kapitalet i FHB Commercial Bank.
 - Rekapitaliseringen ska bidra till att stabilisera de ungerska marknaderna för in-teckningsobligationer och hypo-teksobligationer och finansiera utvecklingen av lån till privatpersoner och till små och medelstora företag.
 - Rekapitaliseringen ska förbättra FHB:s stabilitet och stärka dess aktiva närvaro på kapitalmarknaden för att på så sätt bidra till att återupprätta investerarnas förtroende.
 - FHB ska delta i konsolideringen av ovannämnda marknadssegment.
 - FHB ska optimera sin finansieringsstruktur (skuldstruktur).
 - FHB ska skaffa sig fler verktyg för att hantera de extrema effekterna av makrorisker (växelkursrisker) på kapi-talsidan.
- (65) I motsats till de farhågor kommissionen uttryckte, syftade rekapitaliseringen av FHB inte till att snedvrída konkur-rensen genom att utöka verksamheterna i FHB Commercial Bank. Kapitalökningen i den banken var ett åtagande inom ramen för rekapitaliseringsavtalet. Kärnverksamheten i FHB Commercial Bank, som också fick stöd genom kapitaltillskottet på 25 miljarder forint som finansierades genom statens rekapitalisering, är kvar. Affärslånepor-tföljen har vuxit kontinuerligt, men inte mer än sin tidigare tillväxttrend.
- (66) De ungerska myndigheterna anser att detta visar att kommissionens summariska bedömning av åtgärderna för att minska snedvridningen av konkurrensen och dess påstående att "dessa åtgärder är mycket begränsade" saknar grund. Därför hävdar de ungerska myndigheterna bestämt att rekapitaliseringsavtalet uppfyller kriterierna i både stabiliseringslagen och relevanta meddelanden från kommissionen.

VIII. BEDÖMNING AV STÖDET

8.1 FÖREKOMSTEN AV STÖD

- (67) Kommissionen konstaterade redan i sitt beslut av den 24 januari 2011 om att inleda ett förfarande att både reka-pitaliseringen och likviditetsstödet i form av ett lån till FHB är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget ⁽¹⁾. Varken den ungerska staten eller FHB har framfört några argument som motsäger den slutsatsen.

8.2 STÖDETS LAGLIGHET

- (68) Kommissionen konstaterade i sitt beslut av den 24 januari 2011 om att inleda ett förfarande att rekapitaliseringen av FHB inte uppfyllde villkoren i garanti- och rekapitaliseringsordningen. Den uppfyllde framför allt inte de krav som ska tillämpas när kapitaltillskottet överskrider 2 % av mottagarens riskvägda tillgångar. Åtgärden borde därför ha anmälts till kommissionen separat enligt villkoren i garanti- och rekapitaliseringsordningen och med arti-kel 108.3 i fördraget.

⁽¹⁾ Se skäl 89 och följande i beslutet av den 24 januari 2011 om att inleda ett förfarande.

- (69) Därför har Ungern olagligen genomfört stödet i form av rekaptalisering av FHB i strid med artikel 108.3 i fördraget.

8.3 KVANTIFIERING AV STÖDET

- (70) När det gäller omstruktureringen av FHB bör alla åtgärder till förmån för banken beaktas. Därför måste både rekaptaliseringen på 30 miljarder forint och likviditetslånet på 120 miljarder forint beaktas vid bedömningen av förenligheten.

8.4 STÖDETS FÖRENLIGHET

8.4.1 Rättslig grund

- (71) Som anges i kommissionens beslut av den 24 januari 2011 anser kommissionen med hänsyn till de särskilda omständigheterna på finansmarknaderna att åtgärden kan bedömas mot bakgrund av artikel 107.3 b fördraget. I den artikeln föreskrivs följande: "Som förenligt med den inre marknaden kan anses stöd [...] för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi". Eftersom syftet med det här beslutet är att bedöma det stöd som FHB mottagit och dess omstruktureringsplan, anser kommissionen att det är lämpligt att grunda sin bedömning på meddelandena om tillämpningen av reglerna för statligt stöd på den finansiella sektorn under krisen ⁽¹⁾. När det gäller bedömningen av bankens omstruktureringsplan kommer bedömningen framför allt att utgå från omstruktureringsmeddelandet ⁽²⁾.

8.4.2 Omstruktureringsplanens förenlighet

8.4.2.1 Återställning av institutets långsiktiga lönsamhet

- (72) I sitt beslut om att inleda ett förfarande ⁽³⁾ uttryckte kommissionen tvivel på tillförlitligheten i FHB:s antaganden i sina finansiella prognoser. Kommissionen noterade att den omstruktureringsplan som FHB lämnade in i september 2010 inte innehöll någon förklaring om varför dessa antaganden var korrekta. Vidare anser kommissionen att de framlagda prognoserna inte längre är giltiga, eftersom de inte tycks ta hänsyn till effekterna av förvärvet av Allianz Bank och avtalet med Allianz Hungaria Insurance. Kommissionen uttryckte också tvivel på de av bankens antaganden som bygger på en kraftig ökning av inlåningen.
- (73) Vidare var kommissionen oroad över bankens långsiktiga lönsamhet med hänsyn till FHB:s affärsmodell som ansågs vara sårbar för likviditetskriser på grund av sitt starka beroende av kapitalmarknadsfinansiering och en liten andel insättningar. Kommissionen ansåg att bankens omstruktureringsplan från september 2010 inte innehöll tillräckligt många detaljer om bankens långsiktigt hållbara finansiering, trots att den var inriktad på kapitalperspektivet.
- (74) Kommissionen konstaterar utifrån den ytterligare information som lämnades om bankens omstruktureringsplan i oktober 2011 att de finansiella prognoserna i omstruktureringsplanen från september 2010 bygger på sunda och tillförlitliga antaganden. Den uppdaterade informationen, som omfattar förvärvet av Allianz Bank, visar en ökning i bankens insättningar från privatpersoner och företag tack vare de konton som förvärvats från Allianz Bank. Förvärvet stöder antaganden om ökad inlåning.

⁽¹⁾ Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 januari 2012, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen, EUT C 356, 6.12.2011, s. 7.

⁽²⁾ Kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd, EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

⁽³⁾ Se skäl 108.

- (75) Vidare anser kommissionen att det är positivt att ökningen i insättningar bidrar till att diversifiera bankens finansieringskällor för att minska hypoteksobligationernas relativa vikt i finansieringsmixen och minska bankens beroende av kapitalmarknadsfinansiering. Baserat på den information som lämnats har andelen kapitalmarknadsfinansiering (dvs. summan av emitterade obligationer, insättningar från banker och den andel av hypoteksobligationerna som inte används för att refinansiera lån) minskat som andel av bankens sammanlagda skulder, från [35 %-30 %] den 31 december 2009 till [30 %-25 %] den 31 december 2010. Till följd av förskjutningen av bankens finansieringsmix mot insättningar har dess genomsnittliga finansieringskostnader (beräknade som räntekostnader för de sammanlagda skulderna) förbättrats från [7-6,5] räntepunkter den 31 december 2009 till [6-5,5] räntepunkter den 31 december 2010. Avkastningen på tillgångar förbättrades också från [0,90 %-1 %] 2009 till [1,05 %-1,10 %] 2010. Denna positiva utveckling bekräftas i bankens prognos där avkastningen på tillgångar väntas stabiliseras 2014 på [1,05 %-1,2 %] i ett referensscenario och på [0,9 %-1,05 %] i ett stressscenario. År 2014 skulle avkastningen på eget kapital uppgå till [11 %-13 %] i ett referensscenario och [10 %-12 %] i ett stressscenario.
- (76) I beslutet om att inleda ett förfarande uttryckte kommissionen också farhågor om huruvida de åtgärder som de ungerska myndigheterna vidtagit vid den tidpunkten var tillräckliga för att hantera FHB:s exponering mot den ungerska fastighetsmarknaden och de ogynnsamma valutärörelserna. På grundval av den information som Ungern lämnade den 9 december 2011 konstaterar kommissionen dock att FHB har vidtagit de åtgärder som krävs för att minska sin aktivitet på hypoteksobligationsmarknaden betydligt ⁽¹⁾. Banken har också ökat sin andel lån till privatpersoner avsevärt, från [3 %-5 %] 2009 till [9 %-11 %] 2011. Vidare noterar kommissionen att "Allianz-affären" ⁽²⁾ i hög grad har bidragit till den positiva utvecklingen. När det gäller bankens exponering mot ogynnsamma valutärörelser kan FHB:s åtagande om att skaffa sig fler verktyg för att hantera de extrema följderna av valutakursrisker på kapitalsidan godtas som tillräckligt för att avhjälpa kommissionens tvivel ⁽³⁾ eftersom detta ger banken möjlighet att undanröja eller säkra sina valutakursrisker till följd av transaktioner i utländska valutor.
- (77) Därför anser kommissionen att den uppdaterade omstruktureringsplanen, med hänsyn till Allianz Bank-affären, ger underlag för konkreta målnivåer för FHB:s finansiella prognoser och bidrar till att återställa bankens långsiktiga lönsamhet.

8.4.2.2 Eget bidrag från banken (ansvarsfördelning)

- (78) Kommissionen anser att det är positivt att rekapitaliseringsbeloppet betalades tillbaka i sin helhet till staten redan den 19 februari 2010, dvs. inom mindre än ett år, och att banken återbetalade stödbeloppet med egna resurser. FHB använde också egna medel för att göra fyra avbetalningar på det medelfristiga statliga lånet med förfalldatum den 11 februari 2011, 11 maj 2011, 11 augusti 2011 och 11 november 2011.

8.4.2.3 Begränsning av omstruktureringskostnaderna, ersättning

- (79) Kommissionen anser att det är positivt att rekapitaliseringsbeloppet betalades tillbaka i förtid till staten. Dessutom förbättrar FHB:s förvärv av Allianz Bank företagets likviditetsprofil och ökar mängden insättningar från privatpersoner och företag. Förvärvet är alltså en viktig del av bankens affärsplan och bidrar till dess långsiktiga lönsamhet. Därför går det inte att hävda att det stöd som beviljats FHB används för att utveckla bankens verksamhet inom nya områden, eftersom Allianz Bank och FHB båda är verksamma på samma marknader för privatpersoner och företag. Därför anser kommissionen att FHB:s förvärv av Allianz Bank Ltd är en lämplig åtgärd för att upprätthålla bankens långsiktiga lönsamhet.
- (80) Vidare konstaterar kommissionen att den information som de ungerska myndigheterna har lämnat skingrar de tvivel som kommissionen uttryckte i sitt beslut av den 24 januari 2011 om att inleda ett förfarande om huruvida förvärvet av Allianz Bank till stor del hade gjorts på statens bekostnad. Förvärvet av Allianz Bank slutfördes den 30 september 2010 efter det att rekapitaliseringen hade återbetalats till staten den 19 februari 2010. När det

⁽¹⁾ Från den 30 juni 2011 minskade bankens skulder från hypoteksobligationer till [365 miljarder forint-350 miljarder forint] (från [435 miljarder forint-445 miljarder forint] vid utgången av 2009) i en sammanlagd balansräkning på [835 miljarder forint-845 miljarder forint] i juni 2011 (jämfört med [800 miljarder forint-810 miljarder forint] vid utgången av 2009), samtidigt som mängden insättningar ökade under samma period (från [60 miljarder forint-65 miljarder forint] 2009 till [124 miljarder forint-130 miljarder forint] 2011).

⁽²⁾ Med Allianz-affären avses förvärvet av Allianz Bank och sammanslagningen av Allianz Bank och FHB och även avtalet om ett strategiskt samarbete med Allianz Hungary Insurance Co. Ltd

⁽³⁾ Se skäl 64 sjätte strecksatsen.

gäller det utestående lånebeloppet anser kommissionen att det är positivt att banken redan har gjort fyra återbetalningar av lånet sedan februari 2011 ⁽¹⁾. Kommissionens bedömning ändras inte av den "saknade" ersättningen för rekapitaliseringen, dvs. det belopp som FHB inte betalade från början, eftersom den betalningen uppgick till 1,6 miljarder forint (skäl 40) och det pris som betalades för Allianz Bank var 3,3 miljarder forint (skäl 60).

- (81) När det gäller ersättningen för stödåtgärderna anser kommissionen att det är positivt att FHB och den ungerska staten ingick ett avtal den 15 december 2011 där FHB gick med på att betala ytterligare en ersättning på 1,6 miljarder forint till staten. Utöver betalningen på 890 miljoner forint i oktober 2010 motsvarar den totala betalningen för den ungerska statens rekapitalisering av FHB ersättningsnivån på 10,49 %, i enlighet med villkoren i garanti- och rekapitaliseringsordningen.
- (82) Kommissionen anser att det är positivt att banken betalade tillbaka statens rekapitalisering inom mindre än ett år (dvs. banken rekapitaliserades den 23 mars 2009 och återbetalningen till staten gjordes den 19 februari 2010).
- (83) Det medelfristiga lån som banken fick inom ramen för likviditetsordningen har en ränta som motsvarar det högre beloppet av i) IMF:s särskilda dragningsrätt (nedan kallad SDR) + 345 räntepunkter och ii) 12-månaders interbankränta vid försäljning (nedan kallad IBOR) + 100 räntepunkter + 123,5 räntepunkter (vilket motsvarar ett månatligt genomsnitt på mellan 3,79 % och 4,08 %), enligt villkoren i likviditetsordningen.
- (84) I låneavtalet för det medelfristiga statliga lånet föreskrivs att det ska återbetalas [...] från och med den 11 februari 2011. Enligt informationen från de ungerska myndigheterna har FHB gjort fyra avbetalningar på lånet med förfallodag den 11 februari 2011, 11 maj 2011, 11 augusti 2011 och 11 november 2011. Kommissionen anser att det är positivt att FHB hittills utan dröjsmål har uppfyllt sina betalningsskyldigheter för det medelfristiga lånet. Kommissionen har ingen anledning att betvivla att lånet kommer att återbetalas i sin helhet i tid när det löper ut.
- (85) Denna bedömning bekräftas av FHB:s goda resultat trots svårigheterna på den ungerska banksektorn och bankens relativt höga primärkapitalkvot (12 % vid utgången av 2008, som ökade till 16,9 % efter rekapitaliseringen 2009 och var fortsatt hög på 10,5 % efter återbetalningen av statens kapital). Kapitalkravet för ungerska banker var 8 % vid den tidpunkten. I motsats till vissa andra banker kunde FHB upprätthålla sin starka kapitalposition (en kapitaltäckningskvot på 10,5 % i mars 2009, efter återbetalningen av rekapitaliseringen till staten). Dessutom behöll banken ett kreditbetyg på Baa3 hos Moody's, vilket fortfarande är en hög kreditvärdighet.
- (86) Därför anser kommissionen att FHB:s svårigheter var tillfälliga och inte grundläggande. Vidare menar kommissionen att den ersättning som banken betalade är tillfredsställande eftersom den motsvarar den ersättning som krävs från en bank som är i grunden sund.
- (87) Eftersom bankens lönsamhet inte hotades av Ungerns pågående svårigheter kommer kommissionen inte att kräva att någon ytterligare ersättning ska betalas till staten.
- (88) Dessutom var FHB:s ersättning till stöden för det medelfristiga lånet (se skäl 84) förenlig med villkoren i likviditetsordningen. Därför anser kommissionen att ersättningen för båda stödåtgärderna är lämplig.
- (89) Kommissionen anser också att det är positivt att banken inte betalade ut någon utdelning på sina stamaktier för 2009 och 2010. FHB införde också vissa begränsningar i fråga om lön, ersättning och förmåner för sina högre tjänstemän, tills den ungerska statens intresse hade upphört.

⁽¹⁾ Enligt likviditetsordningen ska banken betala tillbaka lånet i åtta lika stora avbetalningar.

- (90) Därför anser kommissionen att omstruktureringsplanen garanterar att banken, dess aktieägare och ledning gör ett tillräckligt stort bidrag till omstruktureringskostnaderna.

8.4.2.4 Åtgärder för att korrigera snedvridning av konkurrensen

- (91) Kommissionen konstaterar att åtgärderna i bankens omstruktureringsplan för att begränsa snedvridningen av konkurrensen är begränsade. För det första vidtas inga strukturella åtgärder. För det andra gäller de beteendeåtgärder som införs i omstruktureringsplanen endast så länge banken har fördel av det statliga kapitaltillskottet. För det tredje anser kommissionen att det är positivt att FHB hittills utan dröjsmål har uppfyllt sina betalningsskyldigheter för det medelfristiga lånet. Kommissionen har ingen anledning att tvivla på bankens förmåga att återbetala lånet i sin helhet i tid när det löper ut. För det fjärde har FHB:s marknadsposition inte förändrats på något betydande sätt sedan förvärvet av Allianz Bank (med marknadsandelar på [3 %–3,3 %] respektive [3,4 %–3,6 %] före och efter förvärvet) vilket försäkras kommissionen om att förvärvets snedvridande effekt på konkurrensen är begränsad.
- (92) Beteendeåtgärderna är begränsade till följande:
- Banken ska inte följa någon aggressiv affärsstrategi.
 - Banken bör inte investera i nya affärsområden, såvida investeringarna inte hade godkänts innan rekapitaliseringsavtalet undertecknades.
 - Banken bör undvika att använda förekomsten av statligt stöd i sin marknadsföring.
- (93) Kommissionen anser inte att andra beteendeåtgärder i samband med rekapitaliseringen, som de ungerska myndigheterna tar upp i sitt svar av den 27 januari 2011 på beslutet om att inleda ett förfarande, kan betraktas som åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen till följd av stödet.
- (94) Med hänsyn till FHB:s begränsade storlek på marknaderna för privatpersoner och företag i Ungern (en marknadsandel på [0,9 %–1,08 %] respektive [0,5 %–0,9 %] inom marknaderna för insättningar från privatpersoner respektive företag) och med tanke på att banken betalade tillbaka statens kapitaltillskott inom mindre än ett år, anser kommissionen att snedvridningen av konkurrensen är begränsad. Eftersom FHB redan har gjort fyra avbetalningar på det medelfristiga statliga lånet enligt likviditetsordningen har kommissionen ingen anledning att tvivla på att banken kommer att betala tillbaka hela lånet i tid.
- (95) Den ersättning som betalas till staten är också förenlig med garanti- och rekapitaliseringsordningen och är alltså lämplig enligt vad som krävs i punkt 34 i omstruktureringsmeddelandet.

SLUTSATSER

- (96) Kommissionen konstaterar, på grundval av den information som har lämnats av de ungerska myndigheterna och FHB:s uppdaterade omstruktureringsplan som beskrivs i avsnitt IV i detta beslut, att de genomförda stödåtgärderna i form av ett likviditetsstöd i form av ett lån och en rekapitalisering är förenliga med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget och uppfyller kraven i omstruktureringsmeddelandet om lönsamhet, fördelning av ansvar och åtgärder för att minska snedvridningen av konkurrensen.
- (97) Ungern har undantagsvis samtyckt till att detta beslut antas på engelska som enda giltiga språk.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

De åtgärder i form av ett medelfristigt statligt lån på 120 miljarder ungerska forint (ca 410 miljoner euro) som beviljades den 25 mars 2009 och som förfaller den 11 november 2012 och en rekapitalisering på 30 miljarder ungerska forint (ca 100 miljoner euro) i form av preferensaktier med särskild utdelning plus en aktie med rösträtt som beviljades den 31 mars 2009 och som Ungern har genomfört till förmån för FHB Jelzálogbank Nyrt är förenliga med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Ungern.

Utfärdat i Bryssel den 22 februari 2012.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 15 maj 2013

om det statliga stöd SA.33728 (12/C) som Danmark planerar att genomföra till förmån för finansieringen av en ny multiarena i Köpenhamn

[delgivet med nr C(2013) 2740]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2014/297/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artikel/artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 7 december 2011 anmälde de danska myndigheterna till kommissionen en åtgärd för finansieringen av en ny multiarena i Köpenhamn efter en föransättningsfas. Kommissionen har tagit emot två klagomål avseende den föreslagna åtgärden. Genom en förfrågan om information begärde kommissionen den 21 december 2011 att de danska myndigheterna skulle klargöra de frågor som hade tagits upp i klagomålen. De danska myndigheterna lämnade in sitt svar den 6 februari 2012.
- (2) Genom en skrivelse av den 22 mars 2012 underrättade kommissionen Danmark om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt avseende detta stöd.
- (3) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga.
- (4) Kommissionen har mottagit synpunkter från sex berörda parter. Den har översänt dessa synpunkter till Danmark, som getts tillfälle att bemöta dem. Dess kommentarer mottogs i skrivelser av den 26 juli och den 15 augusti 2012.
- (5) De danska myndigheterna lämnade in ytterligare klargöranden i december 2012 och januari 2013. Även den utvalda verksamhetsutövaren lämnade in ytterligare klargöranden i januari 2013. Dessutom klargjorde de danska myndigheterna på begäran frågor som hade väckts genom en dansk tidningsartikel om multiarenan.
- (6) De danska myndigheterna lyfte genom en skrivelse av den 6 mars 2013 bort bidraget från Region Hovedstaden (nämligen Danmarks huvudstadsregion/huvudstadsregionen Köpenhamn) från anmälan ⁽³⁾.
- (7) De danska myndigheterna har beviljat ett språkligt undantag och går med på att beslutet antas på engelska som giltigt språk.

2. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

- (8) Köpenhamns stad planerar att bygga en "multiarena" av internationell standard med lokaler för musik, kultur och idrott av en hög, internationell nivå. Multiarenan kommer att ha en högsta kapacitet på 15 000 sittplatser.

⁽¹⁾ EUT C 152, 30.5.2012, s. 12.

⁽²⁾ Jämför fotnot 1.

⁽³⁾ Se punkt 13 i beslutet om att inleda förfarandet (EUT C 152, 30.5.2012, s. 12).

- (9) Det finns andra befintliga arenor i Köpenhamn, främst för fotboll, men de danska myndigheterna menar att dessa inte är tillräckligt flexibla och anpassningsbara för att locka internationella idrotts-, musik- och underhållningsevenemang till Köpenhamn. Särskilt "Parken" bör nämnas, en arena i Köpenhamns centrum (hemmaarena för FC Köpenhamn, vilken dock även används för stora shower eller konserter med upp till 45 000 åskådare). I närheten finns även andra arenor, exempelvis i Malmö i Sverige.
- (10) De viktigaste parterna (nedan kallade parterna) som deltar i multiarenaprojektet är Köpenhamns stad och Realdania (en privat stiftelse) ⁽⁴⁾. En annan aktör, By & Havn (som ägs av Köpenhamns stad [55 procent] och den danska staten [45 procent]) kommer kostnadsfritt att upplåta den mark där multiarenan ska byggas.
- (11) Enligt de danska myndigheterna står det klart av tidigare misslyckade försök att enbart genom privata initiativ få till stånd en arena att ingen multiarena kan byggas i Köpenhamn om inte projektet ges offentlig medfinansiering.

2.1 FINANSIERING AV BYGGANDET AV ARENAN

- (12) Parterna kommer att inrätta det gemensamt ägda Arena Company, vars syfte är att bygga och äga multiarenan samt förvalta avtalet med verksamhetsutövaren (eftersom driften av multiarenan ska handhas av en separat aktör enligt nedanstående beskrivning). Det egentliga byggprojektet ska tilldelas genom ett öppet anbudsförfarande.
- (13) De totala kostnaderna för att planera och bygga multiarenan beräknas uppgå till cirka 1 100 miljoner danska kronor (148 miljoner euro) ⁽⁵⁾. Multiarenaprojektet kommer att finansieras genom eget kapital från parterna i kombination med extern finansiering. Var och en av parterna kommer att bidra med 325 miljoner danska kronor (43,7 miljoner euro) till kapitalet i Arena Company (totalt 650 miljoner danska kronor). Varje part kommer att äga 50 procent. Den externa finansieringen på 345 miljoner danska kronor (46,4 miljoner euro) ska täckas genom lån på marknadsvillkor med 30 års amorteringstid. Elitefacilitetsudvalget ⁽⁶⁾ ska också bidra med 15 miljoner danska kronor (2 miljoner euro) till finansieringen av byggandet av multiarenan.
- (14) Under de första 40 åren ska By & Havn kostnadsfritt upplåta den mark där multiarenan ska byggas. Efter 40 år ska Arena Company betala marknadshyra.

2.2 DRIFT OCH ANVÄNDNING AV ARENAN

- (15) Arena Company ska förvalta avtalet med verksamhetsutövaren, men den faktiska driften av multiarenan ska handhas av en separat verksamhetsutövare som valts ut i ett öppet anbudsförfarande ⁽⁷⁾. Verksamhetsutövaren kommer att vara skyldig att se till att tillgången till multiarenan är öppen för alla användare på icke-diskriminerande villkor till marknadspriser.
- (16) Efter anbudsförfarandet fick den danska divisionen av koncernen Live Nation Entertainment rätten att driva arenan i 30 år. Koncernen Live Nation Entertainment är världens största livemusik- och underhållningsföretag. Det driver sin verksamhet genom lokala företag i varje territorium.
- (17) Verksamhetsutövaren är skyldig att betala en årlig fast hyra på (*)[...] ⁽⁸⁾ för rätten att driva arenan (fast belopp oavsett antalet evenemang) till Arena Company och en rörlig hyra [...]. Dessutom ska verksamhetsutövaren betala [...] enligt hyreskontraktet. Därmed betalar verksamhetsutövaren i själva verket alla rörliga kostnader för arenan.

⁽⁴⁾ Även om Realdania strävar efter avkastning på sin verksamhet är parten inte något vinstmaximerande företag, utan en välgörenhetsorganisation som vill "förbättra livskvaliteten för allmänhetens bästa genom byggd miljö". Se webbplatsen www.realdania.dk.

⁽⁵⁾ De totala kostnaderna på 1 100 miljoner danska kronor innefattar räntor på lån och indexreglering av priser och löner fram till 2015.

⁽⁶⁾ Elitefacilitetsudvalget är en kommitté som ska höja kvaliteten på idrottsanläggningar till internationell standard för att kunna stå värd för idrottsevenemang på internationell nivå. Den finansieras delvis av den danska staten.

⁽⁷⁾ De danska myndigheterna har bekräftat att anbudsförfarandet för avtalet bygger på öppna, objektiva och icke-diskriminerande villkor och krav, med den relativa vikten för varje underkriterium fastställt på förhand, och att priset är ett viktigt kriterium i den sammantagna bedömningen.

^(*) [...]: informationen inom hakparentes omfattas av sekretess.

⁽⁸⁾ Årshyran under första året av avtalstiden är [...] eller något annat belopp som fastställs genom tillämpning av en bestämd formel enligt hyreskontraktet (se paragraf 1.1). Årshyran under första året av avtalstiden ska vara [...] per år. Därefter revideras årshyran årligen enligt indexet (se paragraf 8 i hyreskontraktet).

- (18) Dessutom kommer Arena Company att få inkomster från en bilparkering. De danska myndigheterna har försäkrat att alla avtal om bilparkeringen har förhandlats fram och ingåtts på affärsmässiga grunder. Man räknar med att det kommer att finnas en sådan koppling mellan den externa finansieringen och den hyra som betalas av verksamhetsutövaren att inkomsterna kan täcka den externa finansieringen.
- (19) Under de första tio åren kommer det nationella idrottsförbundet DIF⁽⁹⁾ även att tillhandahålla ett driftsbidrag på 5 miljoner danska kronor (672 000 euro) per år. I gengäld kommer DIF att ha rätt att använda multiarenan för internationella idrottsmästerskap och andra idrottsevenemang. Enligt de danska myndigheterna ska DIF betala marknadsyra till verksamhetsutövaren när förbundet använder arenan.

2.3 SKÅL TILL ATT FÖRFARANDET INLEDDES

- (20) I beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande fann kommissionen att en selektiv ekonomisk fördel inte kan uteslutas på någon nivå (uppbyggnad, drift och användning). Följaktligen skulle projektet innebära statligt stöd. Dessutom skulle den offentliga samfinansieringen av multiarenan sannolikt snedvrída, eller åtminstone hota att snedvrída, konkurrensen och påverka konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen hyste även tvivel om huruvida det föreslagna projektet i det skedet kunde anses vara förenligt med artikel 107.3 c i EUF-fördraget när det gäller samtliga tre nivåer av möjligt stöd (uppbyggnad, drift och användning).

3. SYNPKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (21) Kommissionen har som sagt tagit emot två klagomål avseende den föreslagna åtgärden. I båda hävdas att projektet med multiarenan kommer att snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen inom evenemangsbranschen, särskilt på marknaden för medelstora och stora kommersiella evenemang med liveunderhållning, och påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom verksamhetsutövaren kommer att konkurrera med företag som driver arenor i andra medlemsstater.
- (22) Synpunkter till fördel för multiarenan togs emot från berörda parter i Köpenhamnsregionen: i) Sport Event Denmark (ideell organisation), ii) Team Danmark (en offentlig självstyrande institution som är ansvarig för den övergripande utvecklingen av dansk elitidrott) och iii) Horesta och Wonderful Copenhagen (turismorganisationer).
- (23) En av de klagande går längre i bedömningen av projektet genom att påstå att det skulle utgöra statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden på grund av dess snedvrídande effekt på konkurrensen mellan platser för medelstora och stora kommersiella evenemang med liveunderhållning (även i närliggande delar av Sverige och till och med Tyskland), vilket skulle förvärras av ett hot om vertikal avskärmning [...]. Den klagande ifrågasätter även de danska myndigheternas uttalande att multiarenan endast i begränsad mån kommer att överlappa befintliga anläggningar och att multiarenan främst kommer att locka evenemang till Köpenhamn som inte kan hållas i befintliga anläggningar.
- (24) Den andra klaganden pekar även på de negativa effekterna för konkurrensen på evenemangsmarknaden i Öresundsregionen, särskilt avseende konserter med internationella artister, och ifrågasätter även anbudsfördraget för driften av arenan.
- (25) Efter en artikel om multiarenan i en dansk tidning mottogs även vissa ytterligare synpunkter.

4. KOMMENTARER FRÅN DANMARK

- (26) De danska myndigheterna vidhåller att den föreslagna åtgärden inte utgör statligt stöd. De hänvisar till kommissionens tidigare praxis, som innebär att stöd till infrastruktur på vissa villkor inte tolkas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget, och menar att frågan om statligt stöd bör bedömas separat för var och en av de berörda nivåerna (ägare, verksamhetsutövare och användare).
- (27) De danska myndigheterna argumenterar med att det inte finns någon ekonomisk fördel. De hävdar att ingen av parterna i projektet får någon ekonomisk fördel, vare sig direkt eller indirekt, som en följd av den offentliga samfinansieringen.

⁽⁹⁾ DIF är en paraplyorganisation för 61 idrottsförbund med totalt över 1,6 miljoner medlemmar i ungefär 10 700 idrottsföreningar. DIF är ansvarigt för både elitidrotten och för amatöridrotten, men fungerar även som den danska nationella olympiska kommittén och är därmed ansvarig för Danmarks deltagande i de olympiska spelen.

- (28) Om det visar sig att multiarenaprojektet omfattar statligt stöd menar de danska myndigheterna att projektet bör anses vara förenligt med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget. De hävdar att särskilt följande punkter bör beaktas:
- Det föreligger ett marknadsmisslyckande (projektet skulle inte kunna förverkligas utan offentlig samfinansiering).
 - Den offentliga samfinansieringen är begränsad till det absolut nödvändiga för att projektet ska kunna förverkligas.
 - Finansieringen används uteslutande för etableringen (uppbyggnaden) av anläggningen, eftersom själva driften ska ske på marknadsvillkor.
 - Uppbyggnaden av sådana anläggningar förkroppsligar ett typiskt statligt ansvar gentemot allmänheten.
 - Multiarenan kommer endast i mycket begränsad utsträckning att konkurrera om evenemang som annars förmodligen skulle ha hållits på andra platser i Köpenhamn, eftersom multiarenan ger andra möjligheter.
- (29) De danska myndigheterna har även lämnat in en rapport av den oberoende ekonomiska konsultfirman Copenhagen Economics om multiarenans positiva och negativa effekter på konkurrensen och handeln. Slutsatsen i rapporten är att den offentliga samfinansieringen medför avsevärda fördelar när det gäller ekonomisk välfärd och endast blygsamma eller till och med försumbara konkurrenshämmande effekter.
- (30) På begäran klargjorde de danska myndigheterna dessutom de frågor som väcktes genom en artikel om multiarenan i en dansk tidning.

5. BEDÖMNING AV STÖDET

5.1 STÖD I DEN MENING SOM AVSES I ARTIKEL 107.1 I EUF-FÖRDRAGET

- (31) Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget "är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna".
- (32) För att kunna klassificeras som statligt stöd måste det anmälda projektet därmed uppfylla följande kumulativa villkor: 1) åtgärden måste beviljas med hjälp av statliga medel, 2) den måste ge en ekonomisk fördel till företagen, 3) fördelen måste vara selektiv och snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen och 4) åtgärden måste påverka handeln inom EU.
- (33) Kriteriet att åtgärden måste beviljas med hjälp av statliga medel och kunna tillskrivas staten är klart uppfyllt i detta fall, eftersom Köpenhamns stad och andra offentliga myndigheter (se nedan) kommer att ge ett direkt bidrag och upplåta marken där arenan ska byggas. Sådana offentliga myndigheter och del av staten och deras medel anses därmed kunna tillskrivas staten.
- (34) Statens finansiering av multiarenans uppbyggnad kan utgöra stöd om den leder till en selektiv fördel för bestämd ekonomisk verksamhet. I enlighet med domstolens dom i målet om flygplatsen Leipzig-Halle⁽¹⁰⁾ utgör i detta sammanhang uppbyggnaden av en infrastruktur för kommersiell verksamhet statligt stöd om alla kraven i artikel 107.1 är uppfyllda. I linje med domstolens bedömning avgör den ekonomiska karaktären på den senare användningen av infrastrukturen om uppbyggnaden ska betraktas som statligt stöd. I detta fall ska arenan användas för att erbjuda tjänster på en marknad, alltså för en ekonomisk verksamhet. Följaktligen måste det bedömas om statligt stöd ges till de olika aktörerna i projektet.

Uppbyggnad av arenan

- (35) De danska myndigheterna medger att multiarenaprojektet inte är tänkt att genomföras enbart med hjälp av marknadskrafter och att den offentliga samfinansieringen är nödvändig för att projektet ska kunna förverkligas, vilket visas av att försöket att bygga en multiarena 2009 misslyckades på grund av brist på nödvändiga medel⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ Dom av den 19 december 2012 i mål C-288/11, Mitteldeutsche Flughafen AG och Flughafen Leipzig-Halle GmbH mot kommissionen.

⁽¹¹⁾ I ett anbudsförfarande 2009 erbjöd Köpenhamns stad ett fördelaktigt lån till privata parter för att bygga en multiarena. Det företag som vann anbudsförfragan lyckades inte skaffa fram den ytterligare finansiering som krävdes. Därför ställdes anbudsförfragan in i mars 2010.

- (36) Kriteriet att åtgärden måste beviljas med hjälp av statliga medel och kunna tillskrivas staten är klart uppfyllt när det gäller finansieringen från Köpenhamns stad och upplåtandet av mark från By & Havn (som ägs av Köpenhamns stad och den danska staten). Köpenhamns stad och den danska staten utgör utan tvivel offentliga myndigheter som använder medel som tillhör och/eller kontrolleras av staten.
- (37) Även bidraget (för byggandet av multiarenan) från Elitefacilitetsudvalget (en kommitté som ska höja kvaliteten på idrottsanläggningar till internationell standard för att kunna stå värd för idrottsevenemang på internationell nivå), som onekligen åtminstone delvis finansieras av den danska staten, är statliga medel. Elitefacilitetsudvalgets stadgar fastställs av kulturministeriet, som även har ett målkontrakt med Elitefacilitetsudvalget under finansieringsperioden. Med hänsyn till kommitténs finansiering från den danska staten, som den i sin tur använder/beviljar för att fullgöra sina uppgifter, anses därför kommitténs insatser kunna tillskrivas staten.
- (38) Statens bidrag till uppbyggnaden av arenan, inklusive upplåtandet av mark och bidraget från Elitefacilitetsudvalget, ger en ekonomisk fördel till Arena Company (ägaren till multiarenan), eftersom bidraget är nödvändigt för att bygga arenan, som inte hade kunnat byggas på marknadsvillkor. Eftersom de berörda medlen utan tvivel är statliga medel och beslutet att bevilja bidraget kan tillskrivas staten är alla övriga kriterier för statligt stöd uppfyllda (se granskningen av snedvridningen av konkurrensen och effekten på handeln mellan EU-medlemsstaterna i det följande). Följaktligen utgör det statliga bidraget statligt stöd till Arena Company.
- (39) När det gäller bidragen från DIF menar dock de danska myndigheterna att dessa betalningar inte är statliga medel. En stor del av DIF:s inkomster består av årliga bidrag från den danska staten (inkomster från den danska spelmarknaden) men kommer även från andra (icke-offentliga) källor. I enlighet med DIF:s regler väljs ledningsorganet utan påverkan från offentliga myndigheter, som inte heller påverkar de enskilda beslut som fattas av DIF:s ledningsorgan. Det innebär att varken den danska staten eller något annat offentligt organ kan påverka de beslut som fattas av DIF. Dessutom är det årsbelopp som ska betalas av DIF en betalning för rätten att boka arenan för bestämda ändamål som ligger i DIF:s eget intresse i enlighet med DIF:s eget beslut att ingå ett avtal om att betala för rätten att boka arenan. Enligt de danska myndigheterna kan följaktligen DIF:s betalningar inte tillskrivas staten och kan därför inte betraktas som stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

Drift av arenan

- (40) Enligt de danska myndigheterna har driften av arenan bjudits ut på entreprenad helt i enlighet med EU:s bestämmelser för offentlig upphandling. Verksamhetsutövaren har valts ut i ett öppet och icke-diskriminerande anbuds-förfarande där priset (ekonomiska och kommersiella villkor) gavs en relativ vikt på ungefär 75 procent. Samtliga berörda parter hade samma möjligheter att lämna anbud på kontraktet som verksamhetsutövare. Kontraktet har tilldelats anbudsgivaren med det bästa anbudet.
- (41) Anbudsförfarandet inleddes i april 2011 och åtföljdes av omfattande annonsering⁽¹²⁾. Projektet anordnade även en öppen dag i Köpenhamn för alla berörda parter.
- (42) Ett informationsmeddelande och ett frågeformulär för förhandsurval sändes till alla berörda parter⁽¹³⁾. Alla parter som lämnade in ett ifyllt frågeformulär uppfyllde projektpartners krav. De gavs därför möjlighet att gå vidare till steg 1 i upphandlingen i juni 2011. Tre anbud lämnades in för steg 1. Två anbudsgivare gick vidare till steg 2 och lämnade senare in anbud. Utvärderingen av dessa två anbud ledde till kontraktet med Danish Venue Enterprise (del av Live Nation Entertainment)⁽¹⁴⁾. Utvärderingen omfattade styrkan i det ekonomiska erbjudandet, rättsliga villkor, anläggningskrav, tjänster och levererbarhet samt risk. Båda anbuderna var starka, men den utvalda verksamhetsutövaren gavs en bättre bedömning i de flesta kategorier. Framför allt erbjöd vinnaren en fast hyra som var betydligt högre än den andra anbudsgivarens erbjudande.
- (43) Den utvalda verksamhetsutövaren ska betala hyra i form av en årlig fast hyra på [...] och en rörlig hyra [...]. Enligt hyreskontraktet ska verksamhetsutövaren även betala [...]. Det innebär att verksamhetsutövaren betalar alla

⁽¹²⁾ Förfarandet inleddes med annonser i ledande internationella och danska medier: *The New York Times*, *The Times*, *Børsen*, *Licitation*, *Byggeriets Dagblad*, *Berlingske Tidende* och *Politiken*.

⁽¹³⁾ Eventuella lokala verksamhetsutövare som Tivoli, Bella Center, Malmö Arena och Parken inbjöds att inkomma med anbud, men samtliga avstod från att delta i anbudsförfarandet.

⁽¹⁴⁾ Koncernen Live Nation Entertainment är världens största livemusik- och underhållningsföretag. Dess verksamhet består huvudsakligen av marknadsföring, förvaltning av evenemangsplatser samt drift och tillhandahållande av biljettjänster. Live Nation Entertainment driver sin verksamhet genom lokala företag i varje territorium. I Danmark drivs verksamheten genom Live Nation Denmark ApS.

rörliga kostnader som ett led i hyreskontraktet, inklusive underhållskostnader. Hyreskontraktets löptid är [...] år (alla anbud skulle avse minst 25 år och verksamhetsutövaren har förklarat att långvariga kontrakt på 20–30 år inte är ovanligt i branschen).

- (44) Även om dessa åtgärder minimerar fördelen för den utvalda verksamhetsutövaren till det minsta nödvändiga för driften av infrastrukturen kan en fördel för den nya arenans verksamhetsutövare inte uteslutas. Med tanke på att sådant stöd skulle vara förenligt med den inre marknaden, vilket framgår i det följande, är det dock inte nödvändigt att definitivt fastställa om stöd föreligger.

Användning av arenan

- (45) Enligt hyreskontraktet ska verksamhetsutövaren upplåta multiarenan för olika typer av användargrupper och för olika typer av verksamhet (med betoning på liveunderhållning, kultur och idrott). För att se till att arenan fyller flera funktioner får verksamhetsutövaren inte ge någon viss typ av verksamhet särbehandling. För att se till att användarna debiteras på marknadsvillkor fastställs det i hyreskontraktet att taxorna alltid ska överensstämma med de marknadstaxor som normalt kan erhållas på den öppna marknaden för just den typen av ändamål⁽¹⁵⁾. Arenatiden får inte heller till övervägande del tilldelas vissa "särskilda" användare. Arenan ska fylla flera funktioner och vara öppen för alla utan någon fast användare.
- (46) I hyreskontraktet fastställs dessutom att taxorna ska överensstämma med de marknadstaxor som normalt kan erhållas på den öppna marknaden för just den typen av ändamål. Dessutom är verksamhetsutövaren ett privat företag som behöver täcka sina kostnader och gå med vinst. Det står den fritt att fastställa priserna på affärsmässiga grunder och den får inte heller göra skillnad på olika användare.
- (47) Uthyrningen av arenan kan utgöra stöd för användarna om användarna kan betraktas som företag i den mening som avses i artikel 107 i EUF-fördraget och om hyran är lägre än den hyra som betalas för jämförbar infrastruktur på normala marknadsvillkor. Icke-professionella användare räknas inte som företag i den mening som avses i artikel 107 i EUF-fördraget. Med tanke på att sådant stöd skulle vara förenligt med den inre marknaden, vilket framgår i det följande, är det dock inte nödvändigt att i detta fall definitivt fastställa om stöd föreligger.

Effekten på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna

- (48) Arenan planeras som en multifunktionsarena för många olika typer av evenemang (musik, kultur och idrott) på en hög, internationell nivå. Eftersom marknaden för att organisera internationella evenemang är öppen för konkurrens mellan de som tillhandahåller platsen och arrangörerna, och eftersom den planerade multiarenan ligger mycket nära södra Sverige med bil eller tåg och andra arenor finns både i Köpenhamn och i närbelägna städer (även i andra medlemsstater), kan en påverkan på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna förutsättas.
- (49) Dessutom ansåg tribunalen i sitt beslut om Ahoy-anläggningen i Nederländerna att det inte fanns någon anledning att begränsa marknaden till den medlemsstats territorium⁽¹⁶⁾. Liksom i beslutet om att inleda förfarandet anser därför kommissionen att stödet till arenan snedvrider konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

5.2 FÖRENLIGHET

- (50) Om det visar sig att åtgärden utgör statligt stöd hävdade de danska myndigheterna att projektet bör anses vara förenligt med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget. För att ta reda på om en föreslagna åtgärd är förenlig med den inre marknaden enligt detta undantag undersöker kommissionen om åtgärden har ett politiskt mål av gemensamt intresse, samt om den är nödvändig och står i proportion till målet och inte leder till någon otillbörlig snedvridning av konkurrensen.
- (51) När det gäller frågan om åtgärden har ett politiskt mål av gemensamt intresse konstateras att uppbyggnaden av anläggningar för idrott och andra offentliga evenemang och med stöd för olika typer av verksamhet som är till nytta för allmänheten kan betraktas som statens ansvar, särskilt mot bakgrund av förklaringen om idrott som fogats till Amsterdamfördraget och artikel 165 i EUF-fördraget: "Unionen ska bidra till att främja europeiska

⁽¹⁵⁾ Även om eventuella förmåner kan erbjudas varje part som ofta eller upprepade gånger använder eller hyr arenan eller varje part som är sponsor eller affärspartner till arenan, erbjuds sådana förmåner i detta avseende exempelvis [...] och måste erbjudas alla jämförbara användare av arenan på öppna, lika och icke-diskriminerande villkor. Det innebär alltså inte att någon viss användare kan särbehandlas.

⁽¹⁶⁾ Mål T-90/09, Mojo Concerts BV och Amsterdam Music Dome Exploitatie BV mot kommissionen, tribunalens beslut av den 26 januari 2012, punkt 45.

idrottsfrågor och ska då beakta idrottens specifika karaktär, dess strukturer som bygger på frivilliga insatser samt dess sociala och pedagogiska funktion.”

- (52) Arenan ska inte endast användas för idrottsevenemang, utan även för kulturevenemang (konserter, shower) och ska som sådan bidra till att främja kulturell mångfald mot bakgrund av artikel 167.4 i EUF-fördraget. Dessutom kommer den att bidra till det allmännas väl genom ett större utbud av kulturerbjudanden och viss positiv inverkan på den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen.
- (53) Eftersom arenan kommer att ge allmänheten ökad tillgång till och möjligheter att utöva idrott och kultur, särskilt med tanke på arenans multifunktionella karaktär och bristen på kapacitet och/eller lämpliga andra anläggningar för idrotts- och kulturevenemang i Köpenhamn, tar Köpenhamns stad på sig ansvaret gentemot allmänheten för att möjliggöra arenaprojektet och därmed locka ytterligare kultur-, musik- och idrottsevenemang till Köpenhamn. Att arenan förverkligas måste därför betraktas som ett politiskt mål av gemensamt intresse.
- (54) Under förfarandet lyfte de danska myndigheterna bort bidraget från Region Hovedstaden från anmälan. I frågan om den föreslagna åtgärden är nödvändig och står i proportion till målet har de danska myndigheterna under förfarandet även visat att det finns ett behov av multiarenans extra kapacitet och att det både råder brist på kapacitet i befintliga arenor och att de befintliga arenorna inte skulle vara lämpliga för vissa typer av evenemang (de övriga befintliga arenorna i Köpenhamn är exempelvis varken tillräckligt flexibla eller anpassningsbara för att locka internationella idrotts-, musik- och underhållningsevenemang till Köpenhamn). Det innebär att den nya multiarenan endast i mycket begränsad utsträckning skulle konkurrera om evenemang som annars förmodligen skulle ha hållits på andra platser i Köpenhamn, eftersom multiarenan ger andra möjligheter och kan organisera en rad nya evenemang som för närvarande inte kan anordnas i Köpenhamn, vilket ökar antalet evenemang enligt beskrivningen i det följande.
- (55) Även om andra arenor finns både i Köpenhamn och i närbelägna städer (även i andra medlemsstater) anser kommissionen att Danmark har bevisat bristen på kapacitet, åtminstone för vissa typer av evenemang, och bekräftat att den nya arenan kommer att fungera som ett komplement till snarare än som en ersättning för de befintliga arenorna. De danska myndigheterna har även förklarat att den nya arenan sannolikt kommer att leda till att det totala utbudet av kultur-, musik- och idrottsevenemang ökar, snarare än att platserna bara ersätts.
- (56) Multiarenan ska användas för stora kultur-, musik- och idrottsevenemang inomhus. Dess flexibla möjligheter är lämpliga för idrottsevenemang, mästerskap, konserter, shower, kulturevenemang, kongresser, utställningar med mera. Kapaciteten är 12 500 personer för idrottsevenemang och 15 000 personer för musikevenemang. Fotbollsmatcher kan inte spelas där.
- (57) Andra befintliga platser i Köpenhamn är främst Parken, den nationella fotbollsarenan i Köpenhamns centrum (hemmaarena för FC Köpenhamn, vilken dock även används för stora shower eller konserter med 45 000–50 000 åskådare) och Forum Copenhagen, en inomhusanläggning i Köpenhamn som främst används för konvent och utställningar.
- (58) Parken är främst en fotbollsarena och konkurrerar därför inte med den nya multiarenan för inomhusevenemang, som inte har tillräcklig kapacitet för fotbollsmatcher. I Parken anordnas i mindre utsträckning även konserter, men med hänsyn till dess kapacitet rör det sig huvudsakligen om turnéer för stora arenor, ofta för en publik på 40 000–50 000 personer. Den kan även förändras till en uppvärmd inomhusarena, men används ändå mest för fotbollsmatcher. Tidigare program visar att det i Parken anordnades 19 konserter 2007–2011, med i genomsnitt ungefär 34 000 åskådare. Därför är en rimlig slutsats att konserterna i Parken i genomsnitt har dubbelt så många åskådare som den planerade multiarenans maximala kapacitet. Enligt Live Nation Denmark [...] ska dessutom konsertturnéer ha Parken som konsertplats under 2013. Av dessa är [...] turnéer på arenor för mycket stor publik, ofta 40 000–50 000 åskådare, vilket är många fler än vad multiarenan kan ta emot. På grund av de begränsade biljettförsäljningsmöjligheterna tar de som arrangerar arenaturnéerna oftast inte med mindre arenor i sina konsertscheman. Det är inte heller lockande att ge konserter flera gånger på en mindre arena i stället för en enda stor konsert.
- (59) Den andra befintliga platsen i Köpenhamns centrum är Forum, en äldre konsert- och utställningsanläggning för inomhusevenemang. För konserter kan Forum ta emot 8 500 sittande eller 10 000 stående åskådare. Många evenemang som är väl lämpade för Forum skulle vara mindre attraktiva för den nya multiarenan, eftersom

arenans kapacitet inte skulle utnyttjas fullt ut. De fysiska kännetecknen är också annorlunda, eftersom Forum byggdes på 1920-talet och i huvudsak har ett stort golvytrymme, som passar väl för konvent och utställningar där publiken förflyttar sig men mindre väl för konserter och särskilt idrottsevenemang.

- (60) Det finns med andra ord stora skillnader mellan den nya multiarenan, Forum och Parken när det gäller kapacitet och flexibilitet. Följaktligen kan de tre platserna endast i begränsad utsträckning ersätta varandra. På grund av dessa skillnader är den nya multiarenans konkurrensmässiga effekt på befintliga platser i Köpenhamn, och anordnandet av evenemang på dessa platser, sannolikt begränsad.
- (61) De befintliga platser som liknar den nya multiarenan är snarare Malmö Arena i Sverige och Jyske Bank Boxen i Herning på Jylland i Danmark (några hundra kilometer från Köpenhamn). Enligt de danska myndigheterna ser den verkställande direktören för den sistnämnda platsen snarare möjligheter att locka stora evenemang till Danmark genom samarbete med den nya multiarenan.
- (62) När det gäller den nya multiarenans konkurrensmässiga effekt på Malmö Arena beaktades följande. Även om Malmö är geografiskt närbeläget ligger staden i ett annat land med vatten emellan, som korsas på en avgiftsbelagd bro. Malmö Arena är en flerfunktionsarena (även om den konstruerades främst som en idrottsarena) med en kapacitet på 13 000 åskådare för idrottsevenemang och ungefär 15 500 för konserter, vilket är ett liknande antal som för Köpenhamns nya multiarena.
- (63) Av programmet för 2012 och 2013 att döma har dock många av de evenemang som hålls eller ska hållas i Malmö Arena svensk eller lokal prägel. För det första är Malmö Arena hemmaarenan för det lokala ishockeylaget, som spelar ungefär 25 matcher per år. För det andra framgår det av tidigare program (hösten 2012) att de flesta konserter och shower i Malmö Arena är inriktade på en svensk publik, vilket även framgår av att endast ett mycket begränsat antal evenemang annonseras på den danska versionen av webbplatsen (det vill säga fyra av de 14 evenemang i höstprogrammet 2012 med liknande siffror). Tre av de fyra evenemang som annonserades på den danska webbplatsen ingick dessutom i en konsertturné som även omfattade danska konsertplatser. Detta visar även att arrangörerna inte nödvändigtvis ser en plats i Köpenhamn som en ersättning för Malmö Arena. Tvärtom kan det vara önskvärt att spela i båda städerna.
- (64) Även programmet för 2013 har en liknande prägel. Av de 48 schemalagda evenemangen annonseras sex shower/konserter på den danska versionen av webbplatsen för Malmö Arena (av dessa är en show även inplanerad i Köpenhamn, två av konserterna har redan genomförts i Köpenhamn i början av respektive turné, och en annan show är Eurovision Song Contest, som under alla omständigheter ska hållas i Sverige, eftersom Sverige vann tävlingen 2012). Dessutom visar biljettförsäljningen för Live Nation Entertainments evenemang i Malmö Arena att antalet danskar som besöker internationella turnékonserter i Malmö är litet.
- (65) Malmö Arena ligger i ett annat land, vilket innebär vissa hinder, exempelvis en avgiftsbelagd bro, ett annat språk, en annan valuta och kulturella skillnader, i kombination med att Malmö Arena har en fast användare och att många evenemang har utpräglat lokal eller svensk inriktning. En majoritet av evenemangen i Malmö Arena skulle därför med största sannolikhet inte kunna äga rum på en plats utanför Sverige. Därmed skulle endast en mycket liten andel av evenemangen kunna drabbas av konkurrensen från den nya multiarenan i Köpenhamn. Risken för att Malmö Arena tappar evenemang till eller konkurrerar om evenemang med den nya multiarenan i Köpenhamn måste därför betraktas som ganska liten. Även den nya multiarenans konkurrensmässiga effekt på Malmö Arena är därmed sannolikt begränsad.
- (66) Enligt de danska myndigheterna förväntas tvärtom den nya multiarenan leda till nya evenemang som annars inte skulle ha kunnat lockas till Köpenhamn eller regionen, vilka även skulle kunna gynna exempelvis Parken, Jyske Bank Boxen och Malmö Arena. Stora idrottsevenemang som världsmästerskap i simning, ishockey och handboll kräver normalt flera platser. I och med den nya multiarenan blir sannolikt Danmark och regionen en mycket starkare kandidat för idrottsevenemang som samarrangeras, eller för andra evenemang som endast är lönsamma om de arrangeras på två platser i Danmark (eller som arrangeras på två platser av andra skäl, exempelvis på grund av olika upptagningsområden).
- (67) Den utvalda verksamhetsutövaren, Live Nation Denmark, har dessutom bekräftat att den ska fortsätta använda andra platser i området för sina evenemang, både med hänsyn till kundens behov av en viss typ av plats och till dess egna behov av att evenemangen ska vara lönsamma. Den kan därför inte favorisera sina egna platser. Ett exempel på detta är att Live Nation är en av de viktigaste innehållsleverantörerna till Londons O₂ Arena, trots att platsen drivs av en annan verksamhetsutövare. I egenskap av verksamhetsutövare för en plats är även den utvalda

verksamhetsutövaren beroende av att platsen används under ett maximalt antal dagar för att generera inkomster. Som sådan har den alla skäl att upplåta sina platser även åt andra evenemangsarrangörer. Enligt kontraktet får verksamhetsutövaren inte heller vägra andra arrangörer tillträde till multiarenan. Den är skyldig att upplåta arenan åt olika typer av användare till marknadshyra, utan att gynna något visst företag.

- (68) Följaktligen anser kommissionen att Danmark har visat att det finns ett behov av ytterligare kapacitet i Köpenhamn och att den nya multiarenan både kommer att komplettera befintliga arenor med ytterligare kapacitet och öka antalet evenemangstyper som kan arrangeras i Köpenhamn. Detta kommer avsevärt att underlätta allmänhetens tillgång till sådana evenemang i området. Överlappningen mellan befintliga platser i regionen och den nya multiarenan måste också betraktas som begränsad. Därför är det osannolikt att en befintlig plats i regionen upphör på grund av den nya arenan, eftersom den nya multiarenan snarare är ett komplement till än en ersättning för befintliga arenor. Även risken för vertikal avskärmning och för motiv till att snedvrída konkurrensen genom konkurrenshämmande prispress framstår som mycket liten. När det gäller möjlig vertikal avskärmning har verksamhetsutövaren för multiarenan som sagt en avtalsrättslig skyldighet att garantera lika tillgång och kan inte vägra andra arrangörer tillträde till arenan. Ett sådant agerande skulle även drabba den egna lönsamheten.
- (69) Utan offentlig samfinansiering skulle inte projektet kunna förverkligas, eftersom det utan bidrag från staten inte kommer att finnas tillräckliga medel för att finansiera multiarenaprojektet. Detta medges av de danska myndigheterna och underbyggs även av Köpenhamns stads tidigare försök att få till stånd en arena. Planerna har funnits i ett årtionde. Köpenhamns stad skulle ha välkomnat en privat investerare som åtar sig att endast på marknadsvillkor bygga arenan, men som det nämnda exemplet från 2009 visar har ingen sådan investerare anmält sitt intresse.
- (70) Statens bidrag är begränsat till finansieringsgapet, det vill säga den finansiering som inte kan uppbringas på marknaden. Detta bidrag på 325 miljoner danska kronor (43,7 miljoner euro) motsvarar ungefär 30 procent av de totala kostnaderna för planeringen och uppbyggnaden av multiarenan. I gengäld ska staten äga 50 procent av Arena Company, det företag som inrättas för att bygga och äga multiarenan samt för att förvalta avtalet med verksamhetsutövaren. Driften av multiarenan ska dock som sagt skötas av en separat verksamhetsutövare.
- (71) Eventuella alternativ till multiarenan, exempelvis en mindre arena eller en billigare arena med samma kapacitet, skulle inte uppnå projektets mål. En mindre arena skulle inte avhjälpa bristen på en plats med multiarenans planerade kapacitet och flexibilitet. Den nya multiarenan avhjälper därmed en brist som skulle kvarstå om en mindre arena med mindre kapacitet byggdes i stället. Även effekterna på konkurrensen skulle sannolikt bli större med en mindre arena, eftersom skillnaderna jämfört med befintliga platser skulle bli mindre.
- (72) När det gäller en billigare och mindre fulländad arena bör det noteras att finansieringen från Realdania bygger på höga arkitektoniska ambitioner för arenan. Även Köpenhamns stad har höga arkitektoniska och estetiska ambitioner för den nya bebyggelsen i området där arenan ska byggas. Dessutom ligger platsen för arenan i ett planerat bostadsområde, vilket ställer särskilda kostnadskrav när det gäller formgivning och ljudisolering.
- (73) Det har därmed visats att statens engagemang i projektet är avgörande för att det ska kunna förverkligas. Den offentliga samfinansieringen av multiarenan är också nödvändig, eftersom det utan statens bidrag kommer att saknas medel för finansieringen av multiarenaprojektet. Mot bakgrund av detta har statens bidrag även begränsats till det absolut nödvändiga.
- (74) Både förfarandet för urval av verksamhetsutövare och hyresavtalet samt övriga nämnda skäl ser i varje fall till att kraven på att åtgärden är nödvändig och i proportion till målet uppfylls.
- (75) Även användningen av multiarenan har visat sig bygga på icke-diskriminerande principer som inte gynnar vissa företag. Arenan har därmed flera funktioner och är öppen för alla utan någon fast användare.
- (76) Den nya arenan kommer följaktligen både komplettera befintliga arenor och öka antalet evenemangstyper som kan arrangeras i Köpenhamn. Stödet måste därför betraktas som välriktat och motiverat.

- (77) Genom dessa skäl har det visats att statens engagemang i multiarenaprojektet är både nödvändigt och i proportion till målet och att det inte orsakar olämpliga snedvridningar av konkurrensen, samt att stödets eventuella spridningseffekt till verksamhetsutövaren och användarna är förenligt med den inre marknaden.

6. SLUTSATSER

- (78) Statens bidrag till uppbyggnaden av Köpenhamns multiarena utgör statligt stöd till Arena Company och eventuellt till verksamhetsutövaren och användarna av multiarenan. Den offentliga samfinansieringen av multiarenan har visats vara både nödvändig och i proportion till målet med projektet. Arenan ska vara tillräckligt öppen för alla på icke-diskriminerande villkor, utan att gynna vissa företag. Resultatet av avvägningstestet är därmed positivt.
- (79) Kommissionen anser därför att finansieringen av multiarenan är förenlig med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 c i EUF-fördraget.
- (80) Kommissionen konstaterar att Danmark har gått med på att beslutet antas på engelska som giltigt språk.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den åtgärd som Danmark planerar att genomföra till förmån för multiarenan i Köpenhamn, och som utgörs av ett bidrag på 325 miljoner danska kronor från Köpenhamns stad, ett bidrag på 15 miljoner danska kronor från Elitefacilitetsudvalget och rätten att i 40 år kostnadsfritt använda marken där multiarenan ska byggas, är förenlig med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Genomförandet av denna åtgärd godkänns följaktligen.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Danmark.

Utfärdat i Bryssel den 15 maj 2013.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

ISSN 1977-0820 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2628 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV